

HUNDRED FORSKNINGSRAPPORT #012

Spotlight: Tvåspråkig undervisning

A diamond-shaped inset image showing three children smiling and looking at a tablet together. The children are diverse in appearance, and the image is in grayscale with a light blue tint. The diamond is oriented with its corners pointing towards the top-left, top-right, bottom-left, and bottom-right.

Rapport

SEPTEMBER 2020

HUNDRED.ORG

hundrED

EMOTIONS
relaxed
nervous
energetic
sleepy
excited
happy
panicked
spectacular
stressed
absent-minded
Cranky
angry
frightened
bouncy
confused
restless

Innehåll

SVENSKA KULTURFONDENS FÖRORD.....	4
HUNDRED:S FÖRORD.....	6
INTRODUKTION.....	8
HUNDRED MANIFEST.....	10
BAKGRUND & KONTEXT.....	12
VAD ÄR TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING?.....	12
VAD MENAR VI MED TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING?.....	15
TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING SPELAR ROLL!.....	16
SPRÅK OCH IDENTITET.....	19
SPRÅKBAD I TVÅ OFFICIELLT TVÅSPRÅKIGA LÄNDER.....	20
TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING: EN SAMLING AV RÖSTER.....	26
VILKA ÄR DINA PERSONLIGA ERFARENHETER AV TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING?.....	26
VILKA ÄR DINA FRUSTRATIONER MED TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING?.....	28
VILKA ÄR DINA FÖRHOPNINGAR OCH FRAMTIDSDRÖMMAR NÄR DET GÄLLER TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING?.....	30
METODOLOGI.....	32
DEFINITION AV TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING.....	32
INNOVATIONER.....	34
UTVALDA INNOVATIONER.....	34
SLUTORD.....	56
KÄLLOR.....	60
KONTAKTINFORMATION.....	62

SPOTLIGHT: TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING

Gärkman Heidi, Aladin Katija, Petrie Christopher. (2020).
Spotlight: Tvåspråkig undervisning.
HundrED Research. <https://hundred.org/en/research>

Publicerad September 2020

Författare Heidi Gärkman, Katija Aladin, Christopher Petrie

Redigerare Heidi Gärkman, Katija Aladin, Christopher Petrie

Översättare Heidi Gärkman (HundrED) och granskare Berndt-Johan Lindström och Katarina von Numers-Ekman (Svenska kulturfonden)

Grafisk design Jyri Öhman / Kilda

Layout Maria Paukkunen / lidee

Slutsatser och rekommendationer i HundrED rapporter
bygger på skribenternas egna åsikter.

Svenska
kulturfonden

Svenska kulturfonden har bistått HundrED
i genomförandet av denna rapport.

HundrED är också tacksam för stödet
från vår globala partner Supercell.

Svenska kulturfondens förord

Att ha breda språkkunskaper och god kännedom om andra kulturer blir allt viktigare i vår globala värld. Samtidigt syns vissa trender i samhället som pekar åt motsatt håll. För Svenska kulturfonden, vars syfte är att verka för det svenska i Finland, gäller det därför att stödja en levande två- och flerspråkighet och satsa på projekt som är gränsöverskridande på olika sätt.

Hemmen, småbarnspedagogiken och skolan spelar förstås en avgörande roll för att våra barn och unga ska växa upp till språkkunniga medborgare som naturligt söker kontakt med nya grupper av människor. Till vuxna som upplever språklig och kulturell mångfald som en del av den egna identiteten. Men ur vårt finlandssvenska perspektiv finns utmaningar på flera områden.

Även om språkbadet är en erkänt god pedagogisk metod för att ge barn en stark tvåspråkighet, har antalet kommuner i Finland som erbjuder svenskt språkbad för finskspråkiga barn länge varit oförändrat. Det var också denna insikt som var startskottet för samarbetet med HundrEd kring denna publikation. Vi ville veta mera om framgångsrika pedagogiska metoder för undervisning av två- och flerspråkiga barn och unga i andra länder.

En annan utmaning handlar om att antalet personer med utländsk bakgrund som integreras på minoritetsspråket svenska i Finland än så länge är lågt. Många svensk-

Det finns mycket att lära av andra länder om hur man kan värdesätta och stärka alla språk som talas av elever i mångkulturella skolor.

språkiga skolor har därför liten erfarenhet av att integrera barn och unga med ett främmande språk som modersmål och behöver stöd i detta. Det finns mycket att lära av andra länder om hur man kan värdesätta och stärka alla språk som talas av elever i mångkulturella skolor.

En tredje trend som vi velat ta fasta på är det minskade intresset för att studera främmande språk bland unga. Det här gäller inte bara de finlandssvenska skolorna, utan hela Finland och många andra länder också. Därför har vi sett det som viktigt att lyfta fram roliga, kreativa och kommunikativa metoder för att lära sig nya språk i denna publikation.

Här presenteras alltså en brokig samling pedagogiska innovationer för språkinläring som alla kan implementeras i vilken kontext som helst. Vi har också velat se till att så många målgrupper som möjligt kan hitta något användbart bland dem. Vissa metoder bygger på samarbete mellan hem och skola, andra handlar om att eleverna inspirerar varandra att lära sig språk. Här finns också exempel på både digitala verktyg och metoder som inte kräver någon teknologi alls. Det är bara att välja och vraka!

Berndt-Johan Lindström & Katarina von Numers-Ekman

Utbildningsombudsmän på Svenska kulturfonden

HundrED:s förord

Det har varit mycket givande att arbeta med rapporten om tvåspråkig undervisning. Vi har utforskat våra tvåspråkiga identiteter och varit i kontakt med människor från hela världen som brinner för språkinläring. Sakkunniga inom området har lyft fram vikten av att kommunicera med och förstå varandra genom språk. Språk förenar människor, främjar förståelse och acceptans och bidrar till en vänligare värld. Vi är oerhört stolta över våra utvalda innovationer och vill tacka medlemmarna i vår HundrED expertpanel, de sakkunniga vi intervjuat och som delat sina personliga berättelser – alla som gett liv åt innehållet i rapporten.

Genom vår forskning har vi upptäckt att tvåspråkig undervisning handlar om att lära sig att tänka och handla på två (eller flera) språk och att navigera mellan språken. Utöver språkinläring innefattar den tvåspråkiga lärandeprocessen också en viss reflektion över hur den egna språkgemenskapen och målspråkets gemenskap förstår och upplever världen – man upplever världen på två sätt genom två olika språk!

Även om det här är en tematisk Spotlight-rapport med ett globalt perspektiv, inleddes arbetet med en regional ambition: målet att öka intresset för det svenska språket i Finland och att främja en positiv attityd till individuell och samhällelig tvåspråkighet inom undervisningen. Som tvåspråkiga bidrar vi med glädje till vår samarbetspartner Svenska kulturfondens uppdrag att stödja det svenska språket i Finland genom att öka förståelsen för värdet av att leva i ett tvåspråkigt land.

På grund av det regionala fokuset har huvudkriteriet *potential att skalas upp* varit extra viktigt i just denna Spotlightrapport. Ett av våra underliggande mål har varit att hitta pedagogiska innovationer som kan inspirera och motivera undervisningsfältet i Finland att anta nya idéer och metoder för tvåspråkig undervisning på finska och svenska.

Mer generellt har vi sökt innovationer som bäst stöder lärandet av språk i positiva och välkomnande tvåspråkiga miljöer – innovationer som på ett eller annat sätt kan föra samman och stödja hela skolgemenskapen. Många av våra utvalda innovationer tjänar därför ett flerspråkigt syfte. De främjar samhörighet, medvetenhet, interkulturell dialog och positiva upplevelser genom att **öka intresset och motivationen att lära sig uppskatta och älska språk!**

Katija Aladin

Forskare

Heidi Gärkman

Projektforskare

Introduktion

Tvåspråkighet är en pedagogisk utmaning som under de senaste åren har fått en allt större betydelse på global nivå. Globaliseringen och tekniska framsteg bidrar till att gränserna mellan språkliga och kulturella gemenskaper suddas ut. I dagens flerspråkiga och mångkulturella värld uppskattas fler än hälften av världens befolkning vara mer eller mindre tvåspråkig. Därmed verkar många vara överens om att två- och flerspråkighet är normen, medan enspråkighet utgör undantaget. Med detta i åtanke finns det kanske ett uns av sanning i påståendet att *"enspråkighet är det tjugoförsta århundradets analfabetism"* (Roberts, Leite & Wade, 2018, s. 116).

Många av de fördelar ofta som förknippas med tvåspråkighet erkänns som praktiska och emotionella färdigheter som är nödvändiga på 2000-talet. Tvåspråkiga personer kan konkurrera i den globala ekonomin och kommunicera med resten av världen. Det forskas en hel del kring de olika livslånga, kognitiva fördelarna med tvåspråkighet, som till exempel ökad kreativitet (Adesope, Lavin, Thompson & Ungerleider, 2010). Tvåspråkighet hjälper oss också att bättre förstå och uppleva andra språk och kulturer. Därför spelar tvåspråkig undervisning en nyckelroll i främjandet av ömsesidig tolerans och respekt.

Med tanke på de skäl som anges ovan borde det vara ett enkelt beslut att uppmuntra tvåspråkighet i skolan. Men värdet av språklig mångfald framhålls sällan tillräckligt och det finns många utmaningar med tvåspråkig undervisning. Här kliver HundrED och Svenska kulturfonden in!

Med Spotlightprojektet lyfter vi stolt fram innovativa metoder inom tvåspråkig undervisning som möjliggör, uppmuntrar och stöder tvåspråkigt lärande, språkmedvetenhet, språkligt självförtroende, modersmålsundervisning, två- och flerspråkighet, kulturellt utbyte, integration och mångfald.

SVENSKA KULTURFONDEN

Svenska kulturfondens uppdrag är att stödja utbildning och forskning, konst och kultur och samhällsservice som gynnar den svenska verksamheten och samhörigheten i Finland. Huvuduppgiften är att årligen bevilja stipendier och bidrag till privatpersoner, arbetsgrupper och organisationer som stärker det svenska språket i olika sammanhang i Finland. Kulturfonden främjar goda relationer mellan språkgemenskaperna och uppmuntrar till en positiv språkmiljö.

HUNDRED

HundrED är en not-for-profit organisation baserad i Finland som upptäcker, undersöker och delar inspirerande innovationer inom K12 utbildning (grundläggande utbildning och andra stadiets utbildning). HundrED:s mål är att stödja utbildning genom att främja spridningen av innovationer som har stor inverkan och skalbarhet i olika sammanhang runt om i världen. HundrED Spotlights är projekt som skapar unika möjligheter för utbildningsaktörer och partnerorganisationer att få en grundlig inblick i pedagogiska innovationer inom ett specifikt utbildningsområde, såsom läskunnighet eller hållbarhet, eller inom ett visst geografiskt område, till exempel Indien eller London. Till varje Spotlightprojekt väljer vi tio pedagogiska innovationer som har granskats noggrant av vårt forskningsteam och en expertpanel. HundrED Spotlights organiseras i samarbete med partnerorganisationer som hjälper oss att upptäcka innovationer inom deras respektive expertområden.

HundrED Manifest

INTRODUKTION

Utbildningsvärlden är full av inspirerande innovationer, men samtidigt kämpar många av dessa innovationer för att spridas utanför sin omedelbara omgivning. Därför finns vi till. Vår mission är att hjälpa alla barn att blomstra i livet genom att ge dem tillgång till bästa möjliga pedagogiska innovationer.

Sedan 2016 har vi vid HundrED genomfört noggrann forskning på alla kontinenter, årligen valt ut de hundra mest inspirerande innovationerna och delat vår Global Collection med världen, gratis. Alla våra insikter och utvalda innovationer finns sammanställda, paketerade och tillgängliga på vår webbplats och i våra årsböcker för lärare världen över.

HundrED Manifest

Syftet med utbildning är att hjälpa varje barn att blomstra, oavsett vad som händer i livet.

I en snabbt föränderlig värld är traditionella akademiska färdigheter fortfarande viktiga, men inte tillräckliga. För att utvecklas till globala medborgare måste barn utrustas med en bredd av färdigheter.

Vi förespråkar ett tillvägagångssätt där barnet står i centrum och ett personligt lärande som bygger på passion. För oss är förhållandet mellan en inspirerad lärare och en motiverad elev avgörande. Bedömningen måste anpassas till det centrala syftet att hjälpa barnet att blomstra. Allt detta borde återspeglas i framtidens lärmiljöer.

För att det här ska bli verklighet behöver vi ett visionärt ledarskap på alla nivåer i vårt utbildningssystem. Därtill behövs det ambitiösa, pedagogiska innovationer som har stor inverkan och potential att skalas upp globalt.

Utbildningsvärlden är full av sakkunniga och experter som arbetar hårt för att förverkliga detta. Vårt uppdrag vid HundrED är att ge dem det erkännande och den synlighet de förtjänar.

Teori om förändring

1. Identifiera innovationer

Vi har undersökt över 5000 innovationer på global nivå i över tre år.

Vår Academy, som består av akademiker, lärare, studerande och pedagoger, granskar alla innovationer som väljs till ett projekt.

2. Lyfta fram det positiva

Olika innovationer som förbättrar utbildning delas varje dag på vår webbplats och i våra sociala mediekkanaler.

Våra innovationssidor fick närmare en miljon visningar år 2019.

3. Hjälpa innovationer att spridas

Vår Connect plattform ger innovatörer de möjligheter de behöver för att skala upp sin verksamhet.

Vi agerar också som en pålitlig partner mellan finansiärer och innovatörer så att förändring kan ske snabbare.

4. Samutveckla lösningar

Vi samarbetar med lärare för att förbättra kvalitet och jämlikhet.

Vår metod fördjupar samarbetet mellan innovatörer och lärare för att implementera hållbara innovationer.

Bakgrund & kontext

Vad är tvåspråkig undervisning?

Att definiera tvåspråkig undervisning är varken så enkelt eller så entydigt som man inledningsvis kan förvänta sig. Tvåspråkig undervisning är starkt kontextbunden till tiden och platsen i olika kulturer. Därtill är tvåspråkig undervisning ett politiskt, ekonomiskt, socialt och känslomässigt belastat begrepp. Denna komplexitet gör det svårt att hitta en enhetlig definition för tvåspråkig undervisning.

Den grundläggande och ofta använda definitionen av tvåspråkig undervisning är *användningen av två språk i (ämnes)undervisning*. Den omfattar enligt många forskare inte tillräckligt väl den tvåspråkiga undervisningens varierande metoder och breda mål. Definitionen innefattar inte heller olika språks status som minoritetsspråk, majoritetsspråk, officiellt språk eller nationalspråk. Forskare verkar vara relativt eniga om att tvåspråkig undervisning verkligen är en "enkel beteckning för ett komplext fenomen" (Baker, 2001, s. 192).

Tvåspråkig undervisning omfattar en mängd pedagogiska arbetssätt, modeller och program för lärande och undervisning på två språk. Dessa kan skilja sig åt när det gäller bl.a. undervisningsmetoder, samhälls- och utbildningsmål, elevprofiler, språk-användning och språkliga mål (se ramverk av Baker 2006, s. 215–216 och García & Beardsmore 2011, s. 172). Några nämnvärda modeller för tvåspråkig undervisning är Content and Language Integrated Learning (CLIL), dual language bilingual education och språkbad.

Tvåspråkighet är ett annat flerdimensionellt begrepp och förstås vanligen som ett individuellt eller samhälleligt fenomen (Laitinen, 2001). Inom ett specifikt samhälle beror tvåspråkigheten på samhällets språkliga sammansättning: språkkontakt, språkfördelning och språkpolitik (Grosjean, 2010). Att definiera individuell tvåspråkighet är knepigt, det finns inte något visst "sätt" att vara tvåspråkig. På individnivå kan tvåspråkighet hänvisa till en dubbel språklig identitet, till kunskaper i eller användningen av två språk eller till personer från tvåspråkiga familjer eller omgivningar (Tandefelt, 2001).

Språkinläring är inte ett nollsummespel (dvs. ett språk utesluter inte ett annat) (Sundell, 2015), **tvåspråkighet** är inte "ensspråkighet gånger två" och **tvåspråkig undervisning** handlar inte om "ett språk plus ett annat språk är lika med två språk" (García & Beardsmore 2011, s. 17).

Dessa är vanliga missuppfattningar och förenklingar som lätt förbiser de individuella, kollektiva och samhälleliga fördelarna med tvåspråkighet och tvåspråkig undervisning.

Tvåspråkig undervisning handlar om så mycket mer än att lära sig ett annat språk. **Tvåspråkig undervisning skapar en inkluderande miljö där mer än ett språk används för lärande – det handlar om att lära sig hur världen ser ut på mer än ett språk!**

Tvåspråkig undervisning skapar
en inkluderande miljö där mer än
ett språk används för lärande
– det handlar om att lära sig hur
världen ser ut på mer än ett språk!

Vad menar vi med tvåspråkig undervisning?

Efter att ha behandlat den relativt komplexa frågan om definition, går vi vidare med att beskriva vad vi menar med tvåspråkig undervisning i den här Spotlight-rapporten:

Vi använder begreppet tvåspråkig undervisning som en bred term för undervisning som använder **två eller flera** språk för att undervisa innehåll. Med denna flexibla definition kan vi omfatta det stora utbudet av metoder och lösningar för tvåspråkig undervisning, dvs. hur de språk som används för att undervisa kan integreras och kombineras på olika sätt.

Vår definition är starkt inspirerad av García & Beardsmores breda definition av tvåspråkig undervisning, vilken omfattar vad som också kan kallas flerspråkig undervisning. García & Beardsmore anser att tvåspråkig undervisning är mer grundat i teori, forskning, praktik och verklighet än flerspråkig undervisning, och hävdar att det är enklare att förstå komplexiteten i tvåspråkig undervisning om man börjar med att diskutera om två språk och sedan utvidgar dessa idéer då man överväger andra, flerspråkiga möjligheter (2011, s. 18–19).

Vi framhåller att tvåspråkig undervisning handlar om mer än språk och språkinläring. Huvudfokus ligger nödvändigtvis inte på grammatik eller språkstruktur, inte heller på att uppnå en viss nivå av språkkunskap eller tvåspråkig förmåga. Denna Spotlightrapport stöder grundtanken om att tvåspråkig undervisning ska främja

Vi använder begreppet tvåspråkig undervisning som en bred term för undervisning som använder två eller flera språk för att undervisa innehåll.

en **medvetenhet, tolerans och förståelse** för det positiva värdet av språklig och kulturell mångfald.

Det här **bredare målet** skiljer tvåspråkig undervisning från mer traditionell undervisning i ett andra eller främmande språk, där målet att lära sig ett nytt språk är betydligt mer begränsat (García & Beardsmore, 2011, s. 16).

Den stora frågan är: **Hur kan tvåspråkig undervisning få barn att bli engagerade i språk?** Det är viktigt att beakta språken i barnens unika individuella och sociala miljö samt när det gäller språklig och mänsklig mångfald överlag. Vi lyfter fram följande aspekter som undervisning på två (eller flera) språk ska sporra och stödja:

- **Nya möjligheter:** Kunskaper i ett andraspråk ger barnen tillgång till information de annars inte har på sitt eget språk (särskilt utanför skolan och på nätet).
- **Självförtroende:** Språkinläring är väldigt känslomässigt och subjektivt och språkkunskaper stärker självförtroendet.
- **Känsla av tillhörighet:** Språk är nyckeln till att både förstå och identifiera sig med andra samhällen och kulturer. Det här är viktigt för att öka nyfikenheten, viljan och längtan att uppleva och lära sig ett annat språk!

Tvåspråkig undervisning spelar roll!

Det är alltså inte så lätt att definiera tvåspråkig undervisning. Det finns också olika åsikter om vilken modell eller metod för tvåspråkig undervisning som fungerar bäst i vilket sammanhang. En aspekt verkar däremot vara mindre ifrågasatt, nämligen fördelarna med tvåspråkighet och därmed vikten av tvåspråkig undervisning.

Tvåspråkighet och språkinlärning gynnar oss alla, oavsett om vi kommer från en tvåspråkig bakgrund eller inte. I dagens globala värld är det värdefullt att använda utbildningen både som ett verktyg för och en reflektion av språklig och kulturell mångfald (UNESCO, 2003). Det är viktigt att öka medvetenheten om och stödet för språkundervisning i skolan – undervisning som främjar tvåspråkighet och som betonar en verklig förståelse och respekt för olika människor och kulturer.

Vi önskar lyfta fram följande fördelar med tvåspråkighet och på så sätt redogöra för varför tvåspråkig undervisning spelar roll:

Tvåspråkighetens effekt på hjärnan: Tvåspråkighet anses bidra till bl.a. förbättrad uppmärksamhet och kognitiv kontroll, ökad förmåga till kreativitet och divergent tänkande, bättre arbetsminne och högre språklig medvetenhet. Den mentala flexibilitet som ofta förknippas med tvåspråkighet har också visat sig skydda någorlunda väl mot kognitiv nedsättning och demens (Adesope et al., 2010 och Bialystok, Craik & Luk, 2012).

Social sammanhållning och integration: Tvåspråkighet främjar öppenhet, ger olika perspektiv på livet och minskar graden av kulturell okunskap (Grosjean 2010, s. 100). Därför understryker många tvåspråkighetens språk- och kulturöverbryggande roll. Tvåspråkig undervisning banar vägen för större social jämlikhet och tolerans.

Globalt medborgarskap: Språk öppnar dörrar och tvåspråkiga personer kan delta i det globala samhället och den globala arbetsmarknaden mer mångsidigt än enspråkiga. Dessutom anses social och tvärkulturell medvetenhet vara grundläggande färdigheter som behövs på 2000-talet (UNESCO, 2015).

Språk är en resurs: Språk kan användas för såväl kulturell, andlig och pedagogisk utveckling som för ekonomisk, kommersiell och politisk nytta (Baker 2001, s. 374). Skolsystemet borde lära sig att bättre ta till vara de språkrepertoarer som finns i samhället och den erfarenhet som två- eller flerspråkiga elever redan har av att navigera mellan flera språk och kulturer. Detta gäller till exempel elever som kommer från språkliga minoriteter eller har invandrabakgrund.

Att använda sitt eget språk är en grundläggande mänsklig rättighet: och en viktig del av kulturell identitet både på individ- och gruppnivå (UNESCO, 2003, s. 16). Mål 4 i FN:s globala mål för hållbar utveckling säkerställer en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet. Det här betyder att barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning borde ha rätt att få undervisning på sitt modersmål och på landets officiella språk (FN:s rapport A/HRC/43/47).

Språk och identitet

När du frågar någon vilka språk hen talar kan det lätt leda till en livlig diskussion som handlar om något mer än själva språket, dvs. om hur man identifierar sig med det. Den enkla frågan kan öppna upp för en mängd möjligheter att lära känna någon på en djupare nivå. Detta stöder uppfattningen att språket är djupt kopplat till vår historia, kultur, nationalitet, utbildning och till våra intressen samt att språket är en god utgångspunkt för att bättre förstå varandra och oss själva. Tvåspråkighet är en nödvändig förutsättning för att utvecklas och blomstra i världen idag och det finns ett växande behov av att inte bara lära sig språk, utan att också förstå vad som möjliggör autentiska språkmiljöer i tvåspråkig undervisning.

Vi anser att identitet spelar en väsentlig roll i tillägnet av språk och språkets hållbarhet. Under det senaste årtiondet har forskning om identitet blivit allt mer populärt, särskilt när det gäller läraridentitet. Följande överblick grundar sig på Akkerman & Meijers (2011) definition av läraridentitet som något socialt, mångfaldigt eller diskontinuerligt, men betraktar språkinläring och identitet utgående från elevens och andra utbildningsintressenters perspektiv.

Socialt: Det är viktigt att inse hur andra kan påverka jaget och den egna uppfattningen av språk och språkinläring. Denna påverkan kan ses på en makronivå (samhälle), mesonivå (skola) och mikronivå (klassrum) (Costa & Norton, 2017). Nedan följer exempel på hur olika relationer i samhället, skolan och klassrummet kan påverka elevernas uppfattning av språk.

”De språk vi bemästrar på olika nivåer hjälper oss att utvecklas som personer och att utforska vår identitet.”

– MINNA TAMMIVUORI-PIRAUX, BITRÄDANDE REKTOR (UPPER SCHOOL),
INTERNATIONAL SCHOOL OF HELSINKI

- **Makronivån** handlar om hur språk representeras och används i samhället. I den engelskspråkiga provinsen Alberta i Kanada, till exempel, är det franska språket endast synligt på produkter och vägs skyltar och hörs väldigt sällan i vardagen. Det här leder till att det franska språkets roll i samhället blir otydlig, vilket i sin tur kan påverka elevernas förhållande till franskan.
- **Mesonivån** avser språkkulturen i en skola, vilken ofta formas av ledare, lärare och föräldrar. En rektors åsikter om ämnet tvåspråkig undervisning kan påverka hela skolans, personalens och elevernas förhållande till språk och språkinläring.
- **Mikronivån** sker i klassrummet, där lärarens, föräldrarnas och kompisarnas inställning kan påverka elevens relation till språk.

Mångfaldigt: Hermans (2001) diskuterar begreppet *”multivoicedness”* (s. 324) enligt vilket en identitet kan delas in i flera identiteter. Akkerman och Meijer (2011) beskriver en jagpositionering som en *”uttryckt”* positionering, dvs. en talande personlighet som lägger fram en särskild synvinkel och berättelse (s. 312). Varje identitet har en annan jagpositionering i olika sammanhang. Till exempel kan en svenskspråkig elev i Finland ha olika subidentiteter, såsom finländare, tvåspråkig, dotter/son, bror/system etc. När vi betraktar identitet utifrån sådana grunder kan vi bättre förstå hur vi förhandlar om flera identiteter i olika omständigheter. Att förstå identitet leder troligtvis till en bättre förståelse av tvåspråkig undervisning, vilket i sin tur kan bidra till ett mer holistiskt främjande av tvåspråkighet runt om i världen.

Diskontinuerligt: Identitet är inte något oföränderligt. När det gäller tvåspråkig undervisning finns det en intressant diskurs mellan språklig identitet och modersmålet eller det andraspråket (eller språken). Till exempel kan introduktionen av ett nytt språk förändra uppfattningen av jaget i relation till den gamla identiteten. Därmed befinner vi oss i ett tillstånd av ständig förändring.

Språkbad i två officiellt tvåspråkiga länder

Som Svenska kulturfonden nämner i sitt förord, tog vårt samarbete i denna rapport avstamp i att intresset för svenskt språkbad i Finland förblivit oförändrat trots att verksamheten pågått i över 30 år. Den här rapporten lyfter därmed fram pedagogiska metoder och idéer för språkundervisning och språkinläring som kräver andra eller mindre resurser än språkbad.

Språkbad är ändå en etablerad och välkänd pedagogisk metod. Därför ägnar vi det här avsnittet åt att kort utforska språkbadsprogram i två officiellt tvåspråkiga länder: svenskt språkbad i Finland och franskt språkbad i Kanada.

Språkbad är ett paraplybegrepp för ett antal sätt att "bada" elever i ett andra språk. Sedan språkbadsmetoden skapades i Kanada vid slutet av 1960-talet har den tillämpats och utvecklats i olika sammanhang och för olika syften. För att ett tvåspråkigt undervisningsprogram ska kunna kallas för språkbad urskiljer forskare ett antal särdrag som ska vara mer eller mindre närvarande. Enligt Swain & Johnson (1997) och Laitinen (2001) är några exempel:

Språkbad är ett paraplybegrepp för ett antal sätt att "bada" elever i ett andraspråk.

- Undervisningsspråket är elevernas L2-språk (andraspråk).
- Elever i en språkbadsklass har samma språkbakgrund och börjar språkbadsprogrammet på en liknande nivå av (begränsade) färdigheter i L2-språket.
- Exponeringen för L2-språket är till stor del begränsad till klassrummet.
- Om språkbadet väljs av föräldrarna ska eleven ha en positiv inställning till och motivation att lära sig L2-språket.
- För effektiv tvåspråkig kommunikation ska språkbadslärare vara utbildade och engagerade tvåspråkiga personer.

I både svenskt språkbad i Finland och franskt språkbad i Kanada badar **majoritets-språkselever** i landets andra officiella språk, som är i minoritet. Båda programmen har också liknande nationella mål att upprätthålla och stärka tvåspråkigheten i samhället (Swain & Johnson, 1997). Språkbad i Finland är en lokal anpassning av den ursprungliga kanadensiska språkbadsmodellen och infördes i slutet på 1980-talet.

En viktig skillnad är värd att nämna. Den tvåspråkiga kontexten i Kanada omfattar **två stora världsspråk med hög status**, franska och engelska (Baker, 2001, s. 237). Det är lätt att argumentera för det ekonomiska värdet av språkkunskaper i såväl engelska som i franska. Finska och svenska, å andra sidan, är båda **internationellt sett små språk** (Björklund, 1997, s. 99) och vissa finskspråkiga föredrar det ekonomiska värdet av kunskaper i större språk än i svenska, t.ex. engelska och ryska.

Nedan följer en kort jämförelse av några utvalda särdrag hos språkbadsmodellerna i Finland och Kanada. Därefter låter vi två erfarna språkbadslärare, en från Finland och en från Kanada, belysa temat språkbad.

Liksom i Kanada har föräldrars stöd och påtryckningar i samhället spelat en viktig roll i införandet och spridningen av svenskt språkbad i Finland.

FINLAND

Finlands två officiella språk, finska och svenska, är likställda. Samtidigt är Finland ett relativt språkligt homogent land där finskan är majoritetsspråket och modersmål för ca 87 % av invånarna, medan **(en minskande andel på) 5,2 % har svenska som modersmål** (Statistikcentralen, 2018). Tvåspråkigheten i Finland tillämpas som dubbel enspråkighet, dvs. att personer registreras som antingen finsk- eller svenskspråkiga, inte tvåspråkiga (Bergroth, 2016, s. 10). Även om den språkpolitiska debatten om den obligatoriska svenskan i skolan stundvis kan gå het, **stöder majoriteten** finländsk tvåspråkighet (Sundell, 2015).

Svenskt språkbad i Finland ingår i grunderna för läroplanen för den grundläggande undervisningen och är av den **tidigt fullständiga**¹ modellen, den s.k. hard core-versionen av tvåspråkig undervisning (Bergroth, 2016, s. 10). Svenska är det vanligaste språkbadsspråket i Finland. Det finns ett tydligt behov av att stödja det svenska språkets livskraft och att uppmuntra till positiva attityder gentemot svenskan. Finskspråkiga familjer som väljer svenskt språkbad för sina barn inser det svenska språkets **politiska, ekonomiska och sociala värde** i det finländska samhället och det svenska språkets potential som inkörsport till den nordiska arbetsmarknaden

och andra germanska språk. Liksom i Kanada har föräldrars stöd och påtryckningar i samhället spelat en viktig roll i införandet och spridningen av svenskt språkbad i Finland. En nationell föräldraorganisation som liknar *Canadian Parents for French Immersion* har däremot inte ännu grundats i Finland. (Björklund, 1997).

Funktionell tvåspråkighet är utgångspunkten för svenskt språkbad i Finland och innebär att man kan och vågar kommunicera på två (eller flera) språk i olika vardagliga situationer och för olika ändamål (Bergroth, 2015). I fråga om funktionell tvåspråkighet anser Laitinen (2001) att begreppet **bikulturalism** också är värt att nämna: "ju längre den tvåspråkiga förmågan utvecklas, desto viktigare blir den bikulturella aspekten" (s. 17). Globalt sett är finskan och svenskan små språk och därför är en viktig del av det svenska språkbadet i Finland dess **flerspråkiga** inriktning som introducerar över fyra språk² (Björklund & Mård-Miettinen, 2011, s. 20).

Trots positiva resultat, omfattande forskning, relativt positiva åsikter, statligt stöd och politisk trovärdighet är den svenska språkbadsvärksamheten i Finland **fortfarande ganska småskalig**. Flera kommuner i Finland erbjuder aktivt språkbad på svenska, men många kämpar ofta med strukturella problem relaterade till finansiering eller brist på tvåspråkiga behöriga lärare. Överlag har språkbadet på svenska väckt **liten allmän uppmärksamhet** på nationell och ibland även på lokal nivå. Det här påverkar allmänhetens medvetenhet om språkbadets språkliga mål och att omvända passiva attityder till mer entusiastiska är utmanande. (Sjöberg et al., 2018).

¹ Tidigt fullständigt språkbad sträcker sig från daghemsnivå (3–6 år) till årskurs 9. Det inleds med 100 % undervisning på målspråket och minskar gradvis till 50 % (Baker, 2006, s. 245).

² Utöver finska (L1) och språkbadsspråket (L2, svenska) integreras ett tredje (oftast engelska) och ett eller två valfria främmande språk (t.ex. franska eller tyska) i programmet (Björklund & Mård-Miettinen, 2011, s. 21).

KANADA

Kanada är ett officiellt tvåspråkigt land, med franska och engelska som officiella språk. Även om engelska är det dominerande språket i hela landet (bortsett från Quebec), representerar franskspråkiga kanadensare 22,8 % av befolkningen (Census Canada, 2016). Det här är mer än fyra gånger andelen svenskspråkiga i Finland och **franskspråkiga kanadensare utgör nästan en fjärdedel av Kanadas befolkning.** Majoriteten ser relativt positivt på officiell tvåspråkighet i Kanada, men mindre än 20 % av den totala befolkningen är tvåspråkig (på engelska och franska) och tvåspråkighet är fortfarande mycket vanligare bland franskspråkiga kanadensare än bland engelskspråkiga (Hayday, 2015).

Franskt språkbad i Kanada är en gräsrotsrörelse som startades i mitten av 1960-talet av engelskspråkiga föräldrar i provinsen Quebec. Det fanns ett klart behov av att förbättra andraspråksundervisningen i den franskspråkiga provinsen. För engelskspråkiga elever låg huvudfokus på grammatik, memorering och mekaniskt inövande istället för muntliga språkfärdigheter som kunde hjälpa eleverna att arbeta och umgås med franskspråkiga (Swain & Johnson, 1997). Det första steget från traditionell andraspråksundervisning till tidigt språkbad i franska betraktades som framgångsrikt i Quebec. Resten av Kanada noterade språkbadsmetodens många **politiska, ekonomiska och sociala fördelar** och det tidiga fullständiga språkbadsprogrammet spreds till samtliga provinser i Kanada – snart också till andra länder, till exempel Finland.

Additiv tvåspråkighet har från början varit målet för franskt språkbad i Kanada, vilket haft uppmärksammade positiva effekter. Huvudidén är att andraspråket *adderas till* den språkliga "verktygslådan", samtidigt som man upprätthåller förstaspråket (Cummins, 2000). Fortune och Tedick (2008) konstaterar att "additiv tvåspråkighet är tron på att alla elever kan lära sig två eller flera språk fullt ut" (s. 29). Däremot kan man också hävda att additiv tvåspråkighet är en form av "dubbel enspråkighet", där tvåspråkiga förväntas kunna använda sina båda språk på samma sätt som enspråkiga (García & Beardsmore, 2011, s. 41).

Språkbad i Kanada är ofta ämne för positiv diskussion.³ På samhälllig nivå framställs tvåspråkighet som en extra fördel i media. Tvåspråkighet betonas som något som ger förbättrad kognitiv förmåga och tvärkulturell kompetens och som en ekonomisk fördel (Berg, 2007). Baker (2001) anmärker dock att kopplat till iakttagelsen att barn med högre socioekonomisk bakgrund tenderar att vara överrepresenterade i språkbadsprogram, uppfattas franskt språkbad av vissa franskspråkiga som något av en Trojansk häst för ytterligare engelskspråkig assimilation (s. 238).

³ Med rubriker som t.ex. *Demand for French Immersion grows as spots shrink* (Global News, 2019) och *Immigration fuelling French-immersion demand as provinces vie for teachers* (CTV News, 2018).

Lars Nyberg /

LÄRARE I SVENSKT SPRÅKBAD I FINLAND

VARFÖR BLEV DU SPRÅKBADSLÄRARE?

Jag har jobbat som lärare sedan 1991 och undervisat i matematik, IT, fysik och kemi på finska. Språkbadet i Åbo inleddes kort därefter, först på daghemsnivå. År 2000 nådde den första språkbadsklassen den nivå jag undervisar på, dvs. årskurs 7–9, och jag ombads att undervisa i språkbadsklassen. Jag är tvåspråkig (finska och svenska) med erfarenhet från en tvåspråkig familj, vilket innebär att jag redan var bekant med de grundläggande koncepten.

UTGÅENDE FRÅN DIN EGEN ERFARENHET AV SPRÅKBAD, VAD FUNGERAR BRA OCH VAD FUNGERAR INTE BRA?

När barnen har åtta år av språkbad bakom sig är de redan ganska flytande i språket. Det här gör livet för en ämneslärare mycket enklare. Jag behöver bara undervisa! Det fungerar bra att ha många aktiviteter för språkbadsklassen för annars blir eleverna rastlösa. Arbetsmoralen är mestadels på en hög nivå, som språkbadslärare kan du göra nästan vad som helst. Kollegor har ofta sagt till mig att det är roligt att undervisa i språkbadsklasser för att eleverna är ivriga och följer läraren i vad som helst – då andra klasser kan vara mer negativa när det gäller nya metoder eller platser. Av samma anledning är språkbadsklasser också mer krävande. Livet är aldrig tråkigt för en språkbadslärare. Stödet från familjerna har alltid varit stort, något som motiverar både barnen och lärarna.

VAD ANSER DU OM SPRÅKBAD SOM METOD FÖR TVÅSPRÅKIGT LÄRANDE?

Språkbad är den bästa metoden, men lärarna måste tala språkbadsspråket flytande för att det ska bli en bra version. Lärare som inte undervisar i språkbadsspråket borde också vara väl insatta i systemet. Metoden påverkar inte bara hela språkbadsklassen, den innebär också möjligheter som även andra lärare kan gynnas av.

Meghan McKee /

LÄRARE I FRANSKT SPRÅKBAD I KANADA

VARFÖR BLEV DU SPRÅKBADSLÄRARE?

Det finns flera skäl till att jag blev lärare i franskt språkbad. Jag är själv ett exempel på livslång språkinläring. Jag gick i fransk språkbadsklass från daghem till årskurs 12, jag läste japanska i high school, jag har en kandidatexamen (Bachelor of Arts) i franska och spanska och jag har gått vidareutbildning i holländska. När jag sökte till kandidatprogrammet i pedagogik valde jag språkbadsprogrammet i franska för att jag ville dela min förkärlek för språkinläring med eleverna. Språkbadsprogrammet i franska är också en väldigt framgångsrik och erkänd modell i Kanada. Att lära sig genom ett andraspråk är viktigt av neurologiska, kulturella och ekonomiska skäl.

UTGÅENDE FRÅN DIN EGEN ERFARENHET AV SPRÅKBAD, VAD FUNGERAR BRA OCH VAD FUNGERAR INTE BRA?

Språkbadslärare i Kanada vet att det fullständiga språkbadet fungerar bra – dvs. att eleverna undervisas endast på franska i alla ämnen från småbarnspedagogiken till årskurs 2. Det fungerar bäst om föräldrarna förstår programmet, att de förstår att de själva inte behöver kunna franska för att deras barn ska lyckas och att alla barn kan lära sig ett andraspråk, inklusive barn med inlärnings-svårigheter eller andra specialbehov. En utmaning kan vara bristen på resurser för det unika undervisningssammanhanget – resurser som har utvecklats för elever med franska som förstaspråk är inte alltid fungerande eller passande för elever i franskt språkbad.

VAD ANSER DU OM SPRÅKBAD SOM METOD FÖR TVÅSPRÅKIGT LÄRANDE?

Jag tycker att språkbad är den bästa metoden för att lära sig språk. Barn snappar snabbt och enkelt upp språket då de badas i det varje dag. Det är det närmaste till att lära sig ett språk i en förstaspråkskontext och hjälper därför andraspråksinlärare att utveckla mångsidiga språkkunskaper relativt snabbt. Efter bara ett år kan eleverna läsa, skriva, lyssna och tala på sitt andraspråk.

Tvåspråkig undervisning: en samling av röster

Det fina i tvåspråkig undervisning finner vi i autentiska kommentarer från berörda personer: de som undervisar, de som lär sig och de som främjar och kämpar för två- och flerspråkighet varje dag. Dessa parter har spelat en viktig roll för språkinlärning i sina egna sammanhang, men de har också hjälpt oss att utveckla vår förståelse för tvåspråkig undervisning. Spotlightrapporten tillägnas de lärare, forskare, ledare, föräldrar och elever som genom sina egna erfarenheter, frustrationer, hopp och drömmar förbättrar allas vår förståelse av språk, kultur, nationalitet och identitet. Nedan följer en översikt av deras berättelser. Svaren representerar personernas egna erfarenheter, åsikter och kontexter.

Vilka är dina personliga erfarenheter av tvåspråkig undervisning?

**CHIARA NICASTRO,
FULBRIGHT MENTOR OCH
LÄRARASSISTENT I ENGELSKA**

Innan jag fick diagnosen svår dyslexi gick jag i skolan i Kalifornien. De flesta skolor i Kalifornien undervisar i engelska och spanska redan inom småbarnspedagogiken. I årskurs 5 fick jag under en föräldraträff veta att jag måste flyttas från över 70 % av mina lektioner för att jag lärde mig långsammare än mina klasskamrater. Det här var en stor besvikelse, spanska var mitt favoritämne. När jag senare gick på college visste jag att jag ville ta examen i internationella studier. Jag ville lära mig mera om kulturer och jag var fast besluten att börja studera spanska igen.

**DAVID MARSH, PH.D., FRSA,
CHEF FÖR INNOVATION AND
OUTREACH, EDUCLUSTER FINLAND**

Jag arbetar med att utveckla modeller för tvåspråkig undervisning som stöder utvecklingen av regionala språk, minoritetsspråk och invandrar-språk samt mer utbredda och mindre använda språk. Jag arbetar också med att utveckla *Content and Language Integrated Learning*, dvs. CLIL-metoden, och leder metaforskning om hur hjärnan påverkas av att man kan fler än ett språk.

**HAYO REINDERS, PH.D.,
PROFESSOR I PEDAGOGIK,
UNITEC, NYA ZEELAND**

Mitt arbete inom tvåspråkig undervisning har mestadels handlat om lärarutveckling och ledarskapsutbildning, främst i Sydostasien och Stillahavsområdet. Det är fantastiskt att uppleva lärares passion för språk och kultur och att se hur det kan förvandla ett bra klassrum till ett ännu bättre.

**KAISA ISOTALO,
REKTOR VID SEINÄJOEN LYSEO,
FINLAND**

Jag anser att tvåspråkig undervisning (enligt CLIL-metoden) är en utmärkt möjlighet för de elever som är bra på språk. Vårt skolsystem verkar vara lite för lätt för starka elever. Med hjälp av tvåspråkig undervisning kan våra elever utmana sig själva och resultaten är goda.

**ANU PALOJÄRVI,
PROJEKTFORSKARE,
ENHETEN FÖR LÄRARUTBILDNING,
JYVÄSKYLÄ UNIVERSITET, FINLAND**

Jag har forskat, skrivit och föreläst om tvåspråkig pedagogik inom småbarnspedagogik och förskola. För närvarande arbetar jag med IKI-projektet där vi kartlägger, utvecklar och sprider innovativa sätt att arbeta med språk i olika typer av tvåspråkig undervisning och i andra sammanhang.

**EDISON HUYNH,
CHEF FÖR EDUCATION RESEARCH
AND SPECIAL PROJECTS,
WHITTLE SCHOOL AND STUDIOS**

Min personliga erfarenhet av tvåspråkig undervisning är att vara del av ett team som skapar en ny slags skola som är utspridd över ett antal olika campus runt om i världen. Under det senaste året har jag funderat över hur man utvecklar lärmiljöer som bäst främjar tvåspråkighet, vilket har fått mig att reflektera över min egen barndom – jag talade ett språk hemma och ett annat i skolan. Först när jag blivit äldre har jag förstått vilken gåva det är att ha tillgång till olika kulturella verktyg som gör det möjligt att umgås med ett större antal människor.

**STANLEY WANG,
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
FÖR TEACH FOR TAIWAN**

Som lärare i asiatiska språk i Australien har jag alltid varit en stolt förespråkare av och ambassadör för tvåspråkighet. Även om majoriteten ser relativt positivt på tvåspråkig undervisning i teorin, fungerar den tvåspråkiga undervisningen inte alltid så bra i praktiken.

**WILMA ENGSTRÖM,
STUDERANDE**

Jag bor i Finland som är ett tvåspråkigt land med en finlandssvensk minoritet. Personligen hör jag till den finlandssvenska minoriteten och går i en svensk-språkig skola. I svenskspråkiga skolor inleds undervisningen i det andra inhemska språket (finska) för alla i årskurs ett. I de flesta finskspråkiga skolor är det valfritt att lära sig svenska från och med årskurs fyra, men få väljer det, utan lär sig svenska först när det är obligatoriskt i årskurs sex. De flesta finlandssvenskar talar bättre finska än vad finskspråkiga talar svenska. Det här är ett problem, för i teorin ska vi få kundservice på svenska.

Vilka är dina frustrationer med tvåspråkig undervisning?

En av mina största frustrationer har samband med min egen erfarenhet av att först lära mig spanska till att nu undervisa på två språk. Elever med väldigt olika behov placeras i samma klassrum, allt från andraspråkselever till elever med inlärningssvårigheter. I mitt undervisningssammanhang har jag arbetat nära skoladministrationen för att hitta sätt som gör att jag kan utnyttja tiden i klassrummet bättre och skapa en läroplan som mer specifikt beaktar elevernas olika behov.

CHIARA NICASTRO

Det finns en skillnad mellan att undervisa *på* ett annat språk och att undervisa *genom* ett annat språk. Skolor som påstår sig vara tvåspråkiga gör oftast det första – och de gör detta genom ett bristfälligt "enspråkighetsparadigm". Framgångsrika skolor använder en tvåspråkig metod. Här kan eleverna *använda språk för att lära sig* och *lära sig att använda språk*. Det finns verkligt fina exempel på tvåspråkig undervisning, men marknadskrafter använder "tvåspråkig undervisning" som ett slagord för att sälja produkter och tjänster som inte går att jämföra med vad man kan uppnå genom kvalitetsmetoder.

DAVID MARSH

Min största frustration är bristen på ledarskap på området. Många lärare och skoladministratörer är villiga att genomföra förändring men har helt enkelt inte de rätta verktygen eller stödet för det.

HAYO REINDERS

Ibland måste vi placera engelskspråkiga invandrare i vår CLIL-klass. Enligt min mening borde vi inte behöva göra det. Om man ska bo i Finland måste man lära sig finska, men om man ständigt talar engelska lär man sig inte finska. Den här typen av lärande är inte tvåspråkigt för elever med invandrarbakgrund. Deras klasskamrater lär sig bra engelska men vi måste se till att vårt skolsystem är välfungerande för alla våra medborgare.

KAISA ISOTALO

Som lärare och forskare inom småbarnspedagogik kan jag bli frustrerad över att man ofta förbiser den stora potentialen i småbarnspedagogik som en kontext för tvåspråkig undervisning. Inom fältet finns det också för lite kunskap om de olika sätten att anordna tvåspråkig undervisning. Dessutom finns det inte tillräckligt utbildning för dem som kunde vara intresserade av att arbeta med tvåspråkig undervisning.

ANU PALOJÄRVI

Mina frustrationer härrör från det faktum att språkundervisningen ofta skiljs åt från andra kontexter där språket används. Tyvärr är det bara ett fåtal elever som har möjligheten att regelbundet öva ett andra (eller tredje) språk med en infödd talare – en lärmiljö där man kan öva, misslyckas och i slutändan utvecklas. Jag trodde att jag var usel på språk tills jag fick möjligheten att studera, leva och lära mig utomlands i Kina – det var då jag insåg att det för många helt enkelt handlar om att förbättra kontakten till nya språk och att få dem att själva upptäcka de praktiska fördelarna med tvåspråkighet.

EDISON HUYNH

Australien präglas av ett enspråkigt tänkesätt och intresset för språkinläring bland unga i Australien är fortfarande en sällsynthet. Språkkunskaper är något som är "bra att ha", något valfritt, en hobby, ibland till och med en kulturell börda.

STANLEY WANG

Min frustration över tvåspråkig undervisning handlar om hur vi lär oss finska i svenskspråkiga skolor. I undervisningen i finska lär sig eleverna på lägre nivåer närmast grammatik men knappt något muntligt. På högre nivå antas alla redan känna till grammatiken och därför lärs den inte ut under lektionerna.

WILMA ENGSTRÖM

Många lärare och skoladministratörer är villiga att genomföra förändring men har helt enkelt inte de rätta verktygen eller stödet för det.

Vilka är dina förhoppningar och framtidsdrömmar när det gäller tvåspråkig undervisning?

Jag hoppas att vi kan växa med tidens förändringar och med globaliseringen som sker inom tvåspråkig undervisning. Jag tror att framtiden för tvåspråkig undervisning måste vara något som är öppet för förändring och inte så anpassat till lärobokens "stelhet". Vi måste lyssna på eleverna. Vara anpassningsbara.

CHIARA NICASTRO

Jag tror att framtiden för tvåspråkig undervisning måste vara något som är öppet för förändring och inte så anpassat till lärobokens "stelhet". Vi måste lyssna på eleverna. Vara anpassningsbara.

Barn har förmågan att lära sig språk när de föds, precis som en fågel har förmågan att lära sig flyga. I enspråkiga sammanhang går de naturliga fördelarna med att lära sig mer än ett språk och dess positiva inverkan på hjärnan och välbefinnandet förlorade. Idag ser framtiden ljus ut tack vare framsteg inom vetenskapen (neurologiska aspekter, kognitiva aspekter och motivationsaspekter i lärandet), ökad kännedom om människor (beaktar det positiva med språklig mångfald) och banbrytande pedagoger (som utmanar status quo inom bristfällig språkundervisning).

DAVID MARSH

Jag hoppas att vi genom bättre utbildning kan ge lärarledarskapet verkligt inflytande och på så sätt göra tvåspråkig undervisning mer hållbar.

HAYO REINDERS

Mina förhoppningar och drömmar för framtiden handlar om att förbättra tillgången till tvåspråkig undervisning och möjligheterna för unga att inse de konkreta fördelarna med tvåspråkighet. Med konkreta fördelar menar jag inte bara framtida arbetsmöjligheter – tyvärr betonar myndigheter ofta bara det instrumentella värdet av språkkunskaper. Enligt mig betyder förmågan att tala flera språk så mycket mer. Det betyder att kunna kodväxla och att se världen genom andras ögon. På så sätt upplever man skillnader i vår värld på ett djupare och mer nyanserat sätt.

EDISON HUYNH

Mina förhoppningar och framtidsdrömmar är att tvåspråkig undervisning i Australien helt enkelt har normaliserats, att vår språkkris inte längre når rubrikerna och att Australien har förvandlats från en gravplats för språk till en grogrund för språkinläring.

STANLEY WANG

De förhoppningar jag har för tvåspråkig undervisning är att finskan och svenskan skulle behandlas lika, vi bör ju trots allt i ett tvåspråkigt land.

WILMA ENGSTRÖM

Metodologi

Vid HundrED använder vi följande **definition av pedagogisk innovation**: Pedagogiska innovationer kan definieras som betydelsefulla förbättringar av en ny eller omdefinierad metod och/eller teknik som stöder någon del av det pedagogiska ekosystemet (till exempel färdigheter, lärare, bedömning, ledarskap, lärmiljöer och system).

Definition av tvåspråkig undervisning

Vi använder tvåspråkig undervisning som ett paraplybegrepp för undervisning som använder **två eller flera** språk för att undervisa innehåll. Vår definition är starkt inspirerad av García & Beardsmores breda definition av tvåspråkig undervisning, som också omfattar flerspråkig undervisning.

Vår urvalsprocess av innovationer sker i fyra olika steg:

STEG 1

Steg 1 går ut på att upptäcka ledande innovationer med hjälp av HundrED:s globala nätverk som består av över 400 ambassadörer och över 100 ungdomsambassadörer. Vi efterlyste innovationer av vårt globala nätverk och fick in över hundra stycken. Av dessa:

- riktar sig 89 till lågstadietutbildning och 65 till högstadietutbildning och andra stadiets utbildning
- kräver 49 digitala enheter
- kräver 42 internet
- främjar 36 lekfullt lärande
- är 43 non-profit och 46 for-profit
- riktar sig 26 till vuxna och 93 till elever/studerande.

STEG 2

Vi granskade varje innovation grundligt med fokus på inverkan och skalbarhet. HundrED:s forskningsteam valde utgående från våra kvalitetskrav ut ca 30 innovationer.

För att komma med på den slutgiltiga listan ska innovationen tydligt leva upp till följande två huvudkrav:

Inverkan: Innovationen bedöms som en värdefull förbättring av det sammanhang inom vilket den används. Innovationen har använts i minst ett år.

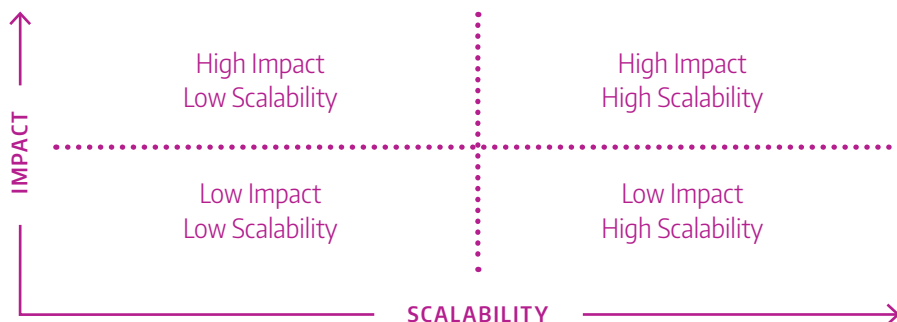
Skalbarhet: Innovationen sprids redan aktivt till andra sammanhang eller så har innovationens metod och/eller teknik stor potential att göra det.

STEG 3

Listan med innovationer granskades av vår expertpanel, som bestod av över 40 sakkunniga inom tvåspråkig undervisning från världen över, inklusive akademiker, lärare och ledare inom utbildning.

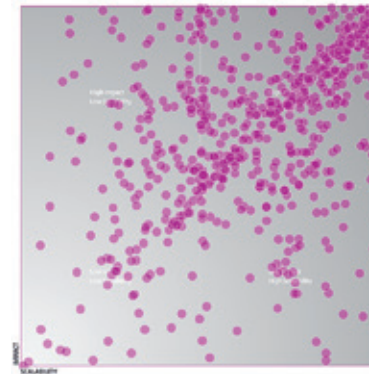
Mångfalden av perspektiv från olika kontexter är grundläggande för vår urvalsprocess. Med stöd av all denna erfarenhet kan vi vara säkra på att en innovation har både stor inverkan och potential att skalas upp till andra sammanhang.

Vid valet av medlemmar till expertpanelen förvissade vi oss om att de stöder HundrED:s mission att hjälpa varje barn att blomstra i livet. Vi var också angelägna om att säkerställa en klar balans av sakkunniga medlemmar (särskilt i fråga om kön och kulturell mångfald).

Med hjälp av HundrED:s bedömningsverktyg markerade varje medlem sin bedömning av huvudkraven (inverkan och skalbarhet) på en graf som är indelad i fyra kvadranter. Vi sökte efter innovationer som flera sakkunniga valde att markera i den högra övre kvadranten med stor inverkan och skalbarhet.

Varje markering i grafen nedan representerar bedömningen av en innovation på slutlistan:

Medlemmarna gav också specifika kommentarer för sin bedömning av varje enskild innovation i grafen. Slutligen rekommenderade de om innovationen skulle väljas till den slutliga Spotlightrapporten på skalan ja, nej eller kanske.

Medlemmarnas svar lyfte fram styrkor och svagheter hos respektive innovation ur flera olika perspektiv.

STEG 4

Expertpanelens bedömningar av slutlistans ca 30 innovationer rangordnades därefter enligt våra huvudkrav från det högsta till det lägsta antalet positiva svar. Vi övervägde noggrant huruvida negativa kommentarer innebar att innovationen borde uteslutas från det slutliga urvalet.

Till sist deltog HundrED:s forskningsteam och Svenska kulturfonden i en strukturerad workshop där vi gjorde det slutliga urvalet av innovationer till Spotlightrapporten. I workshopen beaktades såväl expertpanelens bedömningar som vårt mål att täcka ett brett spektrum av: (a) metoder för tvåspråkig undervisning, (b) utbildningsnivåer och (c) målgrupper (t.ex. lärare, föräldrar och elever).

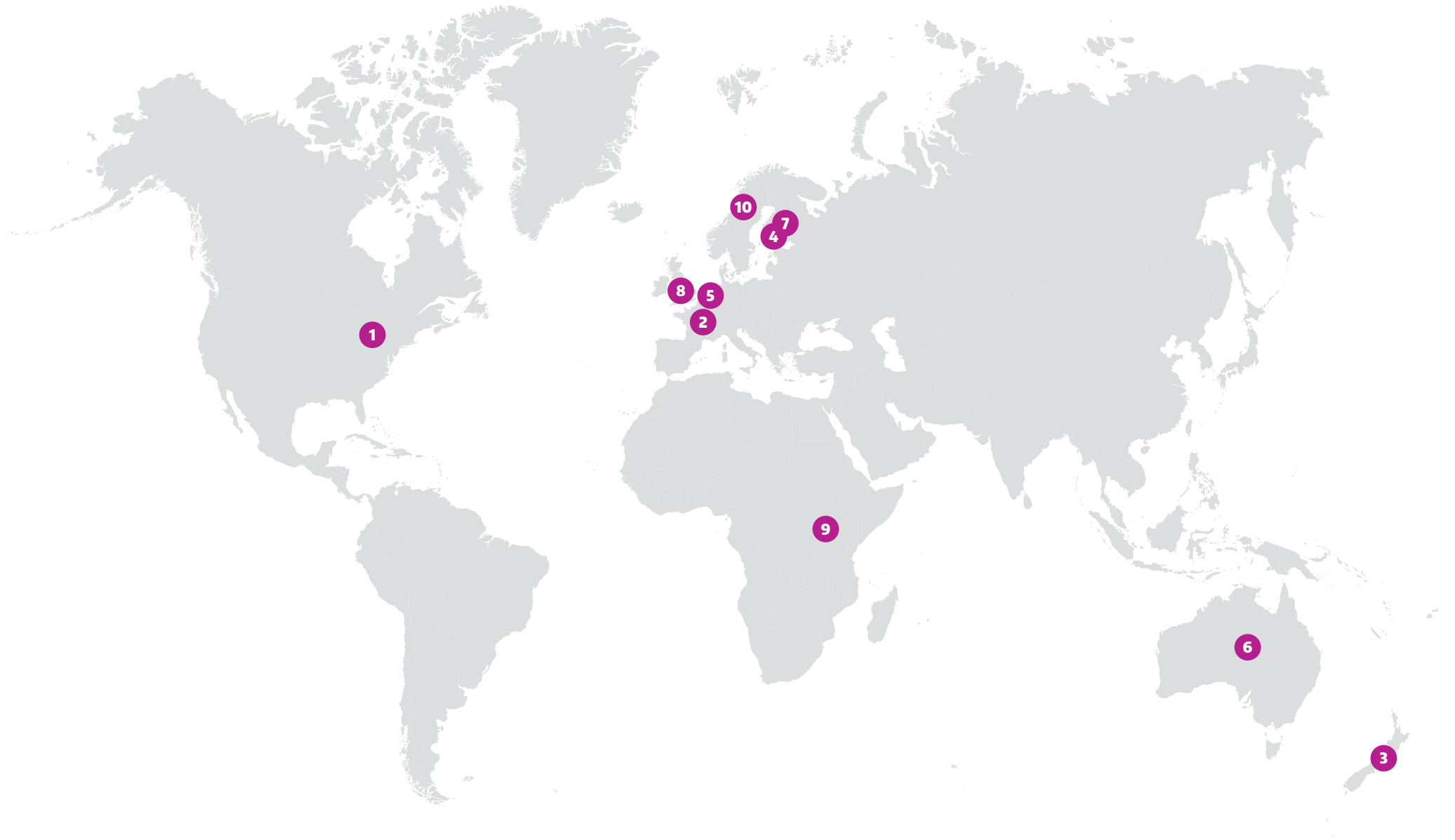
Innovationer

Utvalda innovationer

De utvalda innovationerna har:

- skapats mellan 2003 och 2019
- spridits från 1 till 71 länder
- totalt mellan 1200 till 103 000 användare.

1. Global Minds Initiative
2. Kamilala
3. Kiwa Digital
4. Språkambassadörerna
5. Language Friendly School
6. Language Party
7. Språkbad i Jyväskylä
8. Linguacuisine
9. Mother Tongue Education for Early Learners
10. Norden i skolan

Främjande av tvärkulturell förståelse och empati med hjälp av fritidsverksamhet ledd av unga.

Global Minds Initiative

Pittsburgh, USA

I skolor runt om i USA och Kanada träffas studerande från över 50 olika länder efter skolan för att bekämpa intolerans och främja interkulturell vänskap. Global Minds Initiative planeras, leds och drivs helt och hållet av unga. Programmet parar ihop studerande som har engelska som modersmål med studerande som lär sig engelska. Syftet är att stödja akademiska prestationer och att främja social förståelse.

"Global Minds klubben förändrade mitt liv. Den hjälpte mig att dela min berättelse, få nya vänner och att känna mig som hemma. Jag har aldrig känt mig mer välkommen."

– ISRAA ABDULMUTTALEB, DELTAGARE I GLOBAL MINDS

När den globala migrationen ökar blir samhällen runt om i världen samtidigt allt mer mångkulturella. Den kulturella mångfalden är större i USA än någonsin tidigare och fortsätter att öka. Med ökad mångfald följer kulturell konflikt och missförstånd, vilket kan leda till främlingsfientlighet, diskriminering och våld.

Över hälften av världens flyktingar är under 18 år. För att kunna utvecklas och blomstra behöver dessa barn en positiv och välkomnande miljö som stöder deras språkinläring och sociala integration.

HUR KAN UNGA SKAPA EN VÄRLD DÄR STUDERANDE MED INVANDRAR- OCH FLYKTINGBAKGRUND KAN BLOMSTRA?

Global Minds Initiative planeras, leds och drivs helt och hållet av unga och har ett tydligt syfte: att skapa interkulturell förståelse bland olika grupper av unga och att stödja studerande med invandrar- och flyktingbakgrund.

Studerande med engelska som modersmål och studerande som lär sig engelska samlas en gång i veckan efter skolan för att lära sig av varandras kulturer och öva engelska genom strukturerade aktiviteter. De genomför också serviceprojekt som gynnar invandrare, flyktingar och färgade personer i deras lokalsamhälle.

Sedan den första klubben grundades vid Allderdice High School i Pittsburgh, har Global Minds Initiative lanserat lokalavdelningar för studerande vid 22 andra skolor i USA och Kanada. Nya lokalavdelningar lanseras varje månad.

I skolor där Global Minds lokalavdelningar verkar kan studerande med olika nationaliteter gå tillsammans på lunch eller bio, eller helt enkelt le mot varandra i skolkorridoren. Även om dessa kan verka vara små handlingar, representerar de viktiga steg mot en slags kulturell förskjutning som är nödvändig för att varje barn ska kunna blomstra.

Se vår årsbok för mer information och berättelser: <http://globalminds.world/wp-content/uploads/2018/12/Global-Minds-Year-Book-web.pdf>

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Kräver minimala resurser, kan ordnas i skolbibliotek, dataklasser eller klassrum.
- Projektet formar barn och unga till en beundransvärd mänsklighet.

Global Minds Initiative
peyton@globalminds.world
www.globalminds.world

11-18
MÅLGRUPP

2016
GRUNDAT

2
LÄNDER

Främjande av kreativa projekt
som värdesätter olika språk och kulturer.

Kamilala

Frankrike

Vad är Kamilala? Kamilala, koordinerat av föreningen DULALA, är ett internationellt nätverk av olika aktörer inom utbildningssektorn som arbetar för ett gemensamt mål: att göra språklig och kulturell mångfald till en resurs med hjälp av den konstnärliga upplevelsen av en flerspråkig kamishibai.

Kamishibai (紙芝居) betyder bokstavligen « papperslek » på japanska. Det är en berättarteknik som kommer från Japan. Gatuberättare brukade uppträda för barn genom att visa upp illustrationer i en träram (butai).

Varje illustration återger ett avsnitt i berättelsen och den motsvarande texten kan läsas på ramens baksida.

Den flerspråkiga kamishibaitävlingen erbjuder lärare och barn ett kreativt och innovativt projekt som är öppet för språklig mångfald: varje grupp skapar en flerspråkig berättelse (genom att använda minst fyra språk) i enlighet med kamishibaiformatet.

”Skapandet av en kamishibai är ett utmärkt sätt att öppna upp världen för barnen och att öka deras självförtroende. Detta är grundläggande för framgång i skolan och framgångsrik integration i samhället.”

Flerspråkig kamishibai är ett roligt och fängslande sätt att berätta en historia. Det är också ett effektivt verktyg för lärare att hjälpa barn att lära sig läsa, skriva och uttrycka sig genom konsten... samtidigt som det öppnar barnens ögon för nya språk!

Berättelsen och illustrationerna förenas av minst fyra språk. Flerspråkiga texter återspeglar mångfalden av språk som talas av olika elever från lokalområdet och andra områden.

Skapandet av en kamishibai genom att använda flera språk leder till en viss reflektion över undervisningsspråket i skolan, som är berättelsens huvudspråk. Det är också ett bra sätt att lyfta fram andra språk som talas av barn, familjer eller lärare i skolan.

FLERSPRÅKIG KAMISHIBAITÄVLING

En flerspråkig kamishibai är resultatet av ett samarbete mellan klasskamrater. Barnen samarbetar för att hitta på en berättelse genom att dela alla sina språkkunskaper. Barnen erkänns genom detta som experter på sina språk. Som berättarform uppmuntrar flerspråkiga kamishibais barn att tala och uppträda både på skolans språk och på andra språk som är nya eller redan bekanta från hemmet.

Flerspråkiga kamishibais kan tillämpas på alla nivåer, från daghem till skolor, på bibliotek eller vid ungdomscenter, av lärare, socialarbetare, logopedier eller övriga.

Den flerspråkiga kamishibaitävlingen introducerades av föreningen DULALA år 2015 och har engagerat över 11 000 barn och yrkesverksamma i att skapa egna kamishibais på flera språk.

Idag arrangeras kamishibaitävlingar på flera olika håll i världen: i Schweiz, Portugal, Italien, Grekland, Spanien, Senegal, Louisiana (USA), AEFÉ-franska skolor i Asien och Stillahavsområdet, Kanada (Ontario och Quebec), Frankrike och i franskspråkiga skolor världen över.

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Jag tycker verkligen om att organisationen skapar samarbete mellan barnen så att de kan bygga upp en kärlek till sina språk. Det här är en bra idé för att förbättra vänskapen mellan klasskamrater.
- Det mångkulturella greppet gör engagemanget på mer än ett språk väldigt autentiskt.

Kamilala

info@kamilala.org

www.kamilala.org/en/home

3–15

MÅLGRUPP

2015

GRUNDAT

10

LÄNDER

Berättelser väcks till digitalt liv,
över språk- och kulturgränser.

Kiwa Digital

Nya Zeeland

Kiwa Digital är ett världsledande produktionshus för upplevelsebaserade digitala appar. Med hjälp av spetssteknologi väcks berättelser till liv över språk- och kulturgränser och skapar engagerande, interaktiva och lärorika upplevelser. Digital publicering är kärnan i allt Kiwa gör. Tekniken gör det möjligt för ursprungsfolk att dela sina berättelser på sitt eget språk!

”Arbetet är ett bra exempel för Nya Zeeland på hur användningen av IKT i kombination med innovation och passion för maorikultur kan ha global framgång.”

– MINISTER TE UROROA FLAVELL, NYA ZEELAND

Kiwa har en passion för att väcka berättelser och kulturella rikedomar till liv för den digitala generationen!

Digital publicering är kärnan i verksamheten. Kiwa Digital samarbetar med innehållsägare för att tillhandahålla digitala publiceringstjänster och väcka innehållet till liv på det sätt som den ursprungliga författaren har tänkt sig.

Företaget har utvecklat ett antal innovativa och specialiserade tjänster för att möta kundernas behov:

- Patentskyddade processer och teknik som möjliggör **digitaliseringen av ursprungsfolks berättelser** för att främja språkrevitalisering.
- En **Cultural Intelligence Toolkit** med verktyg för att utveckla kulturell kompetens inom företag och myndigheter på ett roligt och användbart sätt.
- En **Indigenous Media Toolkit** som väcker traditionella berättelser till liv i spännande digitala format, t.ex. i Alaska.
- En unik **berättarworkshop för skolor**, KIWA SLAM, där eleverna kan berätta historier på sitt eget språk och publicera berättelserna för världen.
- En anpassad version av KIWA SLAM som möjliggör **digitalt historieberättande för att främja frågor och idéer**.
- En licensierad version av vår programvara som gör det möjligt för företag och organisationer att själva väcka sitt innehåll till digitalt liv.

Inom Kiwa Digital ses teknik som en möjliggörare. De **upplevelsebaserade appar**na är kinestetiska och taktila. De är inte bara appar, de är engagerande, interaktiva och lärorika upplevelser!

Kiwa Digital ställer också upp **normer för tillgängligheten över språk- och kulturgränser** och för olika läsfärdigheter genom att erbjuda verktyg för lärande, bland annat:

- ljud synkroniserat med text, ord för ord, för att stärka förståelsen
- ljud och text på flera språk och nivåer för att göra innehållet mer tillgängligt
- design som stöder behov av specialundervisning och
- interaktivitet som stärker lärandet, till exempel Swipe-to-Read™ för att markera och spela upp berättelsen i din egen takt, Touch-to-Hear™ för att höra enskilda ord och Touch-to-Spell™ för att höra bokstäverna i ett ord.

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Innovationen baserar sig på e-publicering men har tagit tekniken flera steg längre för att skapa en mer engagerande och multisensorisk upplevelse.
- Eleverna tillämpar inte bara sina språkkunskaper, de gör det också på ett sätt som är meningsfullt för både målgruppen och hela samhället.

Kiwa Digital
info@kiwadigital.com
<https://www.kiwadigital.com>

Alla
MÅLGRUPP

2003
GRUNDAT

1
LÄNDER

Språk öppnar dörrar!

Språk- ambassadörerna

Finland

Språkambassadörerna besöker skolor och inspirerar eleverna med autentiska berättelser om att lära sig språk. Skolbesöken ger eleverna en konkret förståelse av de personliga fördelarna med språkkunskaper i världen utanför skolan. Målet är att öka elevernas inre motivation att lära sig språk, med en viss betoning på att lära sig svenska i Finland.

”Varför ska jag lära mig svenska?”

Många är stolta över de språk de har lärt sig och delar gärna sin språkberättelse. Det här är vad nätverket Språkambassadörerna™ eller Kielilähettiläät (fin) handlar om!

Nätverket vill förbättra attityderna till tvåspråkighet och öka förståelsen för vilken stor personlig resurs det verkligen är att kunna flera språk. Med hjälp av levande

och lokala språkberättelser är målet att **väcka elevernas inre motivation att lära sig och använda språk.**

För att göra upplevelsen enklare att relatera till besöker språkambassadörerna vanligtvis skolor i områden de själva kommer ifrån. För närvarande ligger fokuset på Finlands två nationalspråk, finska och svenska, och huvudsyftet är att väcka ett större intresse för svenskan i Finland.

Ambassadörerna besöker skolor och organisationer och berättar om sina **roliga och intressanta erfarenheter av språkinläring.** Under besöket kan eleverna också diskutera sina planer för framtiden och hur kunskaper i svenska och/eller finska kan främja dessa eller öppna nya möjligheter.

Ambassadörerna representerar alla åldrar, bakgrunder, utbildningsnivåer och geografiska områden. Ambassadören kan komma från Finland eller vara invandrare – det spelar ingen roll. De är huvudsakligen andraspråkstalare eftersom poängen är att dela erfarenheten av att lära sig ett språk. Besök i finskspråkiga skolor hålls på svenska och besök i svenskspråkiga skolor hålls på finska.

Nätverket Kielilähettiläät – Språkambassadörerna koordinerar språkambassadörernas besök till skolorna och hjälper intresserade att bli språkambassadörer. Nätverket är också i aktiv kontakt med svensklärarna i Finland genom deras förening.

Efter att man hittat en passande tid för ett skolbesök övergår ansvaret för planering och genomförande av besöket till läraren och ambassadören. Med hjälp av handböcker kan de tillsammans bygga upp en lämplig lektionsstruktur. Handböckerna har utvecklats utgående från den feedback nätverket har fått under projektets gång och de uppdateras hela tiden.

Nätverket upprätthåller också en Språkpodd som diskuterar olika aspekter av språkinläring tillsammans med någon av språkambassadörerna. Många lärare har instruerat sina elever att lyssna på något avsnitt inför ett skolbesök.

Under det första verksamhetsåret (april 2019 – mars 2020) besökte språkambassadörerna 496 lektioner och nådde nästan 9000 elever i över 180 skolor runt om i Finland. Coronaviruset har hindrat våra språkambassadörer från att fysiskt besöka skolor men vi piloterar som bäst distansbesök.

Målet är att utvidga Språkambassadörer-metoden till andra språk. Någon vacker dag sprids kanske metoden även till andra länder.

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Idén om språkambassadörer är innovativ och intressant. Ambassadörerna fungerar som förebilder för framgångsrik språkinläring.
- Den här metoden kan också utvidgas till andra främmande språk och minoritetsspråk.

Responsen har varit väldigt positiv! Enligt feedback från 3600 elever, 100 lärare och 50 språkambassadörer:

- ville 95 % av lärarna ha en språkambassadör på skolbesök igen
- kände över hälften av eleverna att skolbesöken ökade deras motivation att lära sig svenska
- noterade nästan hälften av eleverna att skolbesöken gav dem ny information och/eller nya perspektiv
- hade alla språkambassadörer gjort fler än ett skolbesök.

Språkambassadörerna

jaan.siitonen@kielilahettilaat.fi

www.kielilahettilaat.fi

Alla
MÅLGRUPP

2019
GRUNDAT

1
LÄNDER

Genom att tillåta elevernas hemspråk i skolan får flerspråkiga elever chansen att stärka sina kognitiva och sociala färdigheter.

Language Friendly School

Amsterdam, Nederländerna

Language Friendly School är ett svar på den ökande flerspråkigheten i skolor världen över, resultatet av att människor migrerar till andra platser för att söka arbete, återförenas med nära och kära eller fly krig och konflikter. I en Language Friendly School välkomnas och värdesätts alla elevers, föräldrars och lärares olika språk. Konceptet gör världen till en mer språkvänlig plats, en skola i taget!

"ALLA barn ska värdesättas för vilka de är. De ska känna sig trygga, kunna uttrycka sina åsikter och vara framgångsrika i sitt lärande."

- UNESCO

En Language Friendly School, eller språkvänlig skola, är en skola där alla de språk som talas av eleverna både välkomnas och uppskattas.

Language Friendly School är en grundläggande strategi för hela skolan. Det finns ingen planritning för vad skolan måste göra, snarare börjar det med vad skolan behöver och realistiskt sett kan uppnå. En språkvänlig skola riktar sig också till alla intressenter: skollärdare och lärare men också föräldrar och särskilt barn.

Skolorna åtar sig att åtminstone inte straffa barn för att de talar sitt modersmål. För vissa skolor är det här redan ett betydande steg. Genom att skapa kontakter med andra språkvänliga skolor kan skolorna dela god praxis och lärarna inspireras att ta nästa steg framåt.

Language Friendly School har också tagit fram en Roadmap, eller en vägkarta, med idéer för verksamhet på skolnivå och klassrumsnivå.

VARFÖR SKA DIN SKOLA BLI EN LANGUAGE FRIENDLY SCHOOL?

Det finns många fördelar med en undervisning som beaktar barnens modersmål eller hemspråk:

- Barnen lär sig bättre och snabbare på ett språk de kan förstå.
- Barnen trivs bättre i skolan och känner sig mer hemma.
- Barnen tenderar att få ökad självkänsla.
- Konceptet bidrar till ett ökat föräldradeltagande.
- Undersökningar visar att om barn använder sin flerspråkighet i skolan har de senare också högre socioekonomisk status, inklusive högre inkomster.
- Skolorna presterar bättre i genomsnitt och rapporterar om en minskad andel elever som går om en klass.
- Skolorna uppger också att barnen väljer en längre utbildningsväg.

Genom att gå med i nätverket för Language Friendly School kan man bli en del av en global gemenskap av lärare, föräldrar och ledare som värdesätter den kulturella och språkliga gemenskapen hos våra barn. Man får tillgång till innovativa metoder för att stödja flerspråkiga barn och att ge dem de bästa möjligheterna att uppnå sina utbildningsmål.

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Innovationen kräver inga större kostnader, den främjar harmoni och en inkluderande miljö. Dessa är hörnstenar i de flesta skolor.
- Fokuserar på kommunikation mellan hem och skola vilket är avgörande för en holistisk lärmiljö.

Målet med konceptet Language Friendly School är en värld där inget barn straffas för att de talar sitt modersmål i skolan senast år 2030, tidsfristen för de globala målen för hållbar utveckling.

Language Friendly School är ett initiativ från Rutu Foundation, en ideell organisation baserad i Amsterdam, Nederländerna. Language Friendly School stöds av Prof. Dr. Jim Cummins.

Language Friendly School

ellen-rose@rutufoundation.org
www.languagefriendlyschool.org

Alla
MÅLGRUPP

2019
GRUNDAT

2
LÄNDER

Berättelser på originalspråk, berättade av människor som lever mitt ibland oss.

Language Party

Australien

Ett Language Party, eller språkfest, är ett nytt och intimt sätt att samlas för att fira mångfalden av språk som talas i grannskap i större och mindre städer. Vid varje fest, som kan ordnas var som helst i världen, delar berättare sagor på sitt modersmål och översätter dem därefter till publikens huvudspråk.

"Safi uppträdde bland människor som var dubbelt så gamla som hon, med högre livserfarenhet och utbildning. Hon stal ändå showen med sin fina berättarröst, sitt smittande leende och varma hjärta."

– JENNY JENKINSON, LÄRARE VID DARWIN HIGH SCHOOL

Berättarna kommer från lokalsamhället. De kan vara representater för ursprungsfolk, migranter, utlandsstationerade eller flyktingar. De är inte professionella artister eller berättare, utan fungerar som levande länkar till språk som få känner till eller sällan hör. Genom att tala och dela sina språk skapar berättarna en djupare och rikare koppling till sin språkgemenskap, vilket samtidigt berikar våra gemensamma liv. Språken förstärks.

Vad är syftet med en språkfest? Berättelser livar upp och berikar gemenskaper och samhällen. Det uppmuntrar de som talar mindre kända språk att upprätthålla sina muntliga traditioner. Publikmedlemmar har beskrivit upplevelsen av att delta i en språkfest som "ett uppvaknande", som något "oväntat roligt och inspirerande", "rörande och fängslande" och som "en förmån att vara en del av". Syftet är framför allt att främja de relationer som skapas när man ordnar en språkfest.

Vem står bakom Language Party? Language Party, tidigare känt som Treasure Language Storytelling, är ett initiativ från projektet Aikuma, som är grundat av Steven Bird, Robyn Perry och Manuel Maqueda i Kalifornien. Projektet är under fortsatt utveckling i Australien av Steven Bird och Jennifer Pinkerton. Vår mission är att utveckla skalbara metoder för att stärka små språk i urbana centrum.

Hittills har vi ordnat språkfester på platser med en stark språklig mångfald, till exempel i San Francisco Bay Area och runt om i Australien. Under den senaste tiden har formatet också anpassats av grupper i Asien, Afrika och Europa. En del skolor har integrerat språkfester i sina kulturprogram. Flera språkfester ordnades också som en del av FN:s internationella år för urfolksspråk 2019.

MÅL

Målet med en språkfest är att fira och skapa kontakter, att hylla den språkliga mångfalden mitt ibland oss och att föra samman människor som håller sina språk livskraftiga. Det slutliga målet är att skapa en social förändring där urbana centrum är välkomnande utrymmen för urfolk och invandrare.

På många ställen är toleransen gentemot språklig mångfald låg. I engelskspråkiga länder har människor sällan någon personlig erfarenhet av tvåspråkighet. När de hör någon tala ett annat språk antar de att personen inte kan engelska och inte vill delta i samhället. De reagerar därmed negativt. Det berättas om en turkisk butiksgäst i San Francisco som insåg att han måste använda engelska när han ringde till sin fru, om han samtalade med henne på turkiska lämnade kunderna hans butik. Målet är att utbilda de breda folklagen genom att göra tvåspråkigheten mer

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Det skulle vara en bra idé att ordna den här typen av evenemang i skolor eller daghem som en del av den dagliga verksamheten.
- Innovationen är universell och kan tillämpas i alla länder och på alla språk.

synlig: en berättelse på ett språk följt av att samma person tolkar berättelsen till engelska (eller det lokala dominerande språket).

I verkligheten har de människor som deltar i en språkfest redan en uppskattning för språklig mångfald. Därför är den primära publiken för social förändring berättarna själva. Genom att våga äga sitt språk offentligt och låta andra människor lyssna till det upplever berättarna ett erkännande och en ny stolthet över sin identitet. De beslutar sig för att hålla sitt språk livskraftigt. För nyanlända är det här en metod som utgår från individens styrkor och ett sätt att lära sig det lokala dominerande språket. Språkfester är en källa till uppmuntran och glädje för alla som befinner sig vid den språkliga frontlinjen.

Language Party
aikumaproject@gmail.com
www.languageparty.org

Alla
MÅLGRUPP

2015
GRUNDAT

6
LÄNDER

Naturlig språkundervisning och inläring
i vardagliga aktiviteter och rutiner.

Språkdusch i Jyväskylä

Jyväskylä, Finland

Språkdusch är en metod för undervisning i främmande språk där småbarnspedagogen använder målspråket då och då i barnens vardagliga aktiviteter. Metodens primära syfte är att skapa positiva erfarenheter av språk och språkinläring. Språkduschmetoden har blivit en permanent verksamhet i Jyväskylä stad och skapar positiva erfarenheter för alla inblandade!

Det främmande språket används **tidvis och där det känns naturligt**. Således används finska eller svenska (landets två officiella språk) under största delen av tiden medan barnen **duschas** i det främmande språket då och då.

Språkdusch är en del av läroplanen för småbarnspedagogik i Jyväskylä och ordnas på **engelska, tyska, franska och ryska**. Småbarnspedagogerna får själva välja hur de använder målspråken. Vissa föredrar t.ex. att använda alla målspråk varje dag, men rekommendationen är att man använder ett främmande språk under en längre tid för att stödja lärandet och undvika att språken blandas ihop.

Pedagogiskt sett använder språkduschmetoden den s.k. **kritiska perioden** då barnets nervsystem är mer öppet för språkstimulans. Språkduschmetoden handlar också om språkinläring genom **lek och musik**, med sådana spel och sånger på målspråket som barnen redan känner till på sitt modersmål.

Eftersom språkduschen är en del av de vardagliga rutinerna och inte behöver tillämpas vid någon specifik tidpunkt kan personalen fortsätta att **fokusera på den dagliga verksamheten**. Barnen upplever inte språkdusch som undervisning och det finns inte heller någon press att uppnå en viss nivå av språkkunskap. På ett främmande språk kan läraren till exempel hälsa barnen god morgon, räkna hur många barn som är närvarande, leka "I spy" med färger utomhus, berömma barnen för gott arbete och tacka dem för dagen. Godnattsagor kan också läsas på ett främmande språk. Om läraren känner sig osäker på att läsa högt på t.ex. franska kan man också leta fram sagor online i video- eller ljudformat.

Huvudsyftet är att skapa positiva erfarenheter av språk och språkinläring, inte att *lära sig själva* språket. På så sätt kan språkduschmetoden tillämpas med hjälp av ett grundläggande ordförråd. Pedagogerna uppmuntras att använda målspråket även om de gör misstag. Få har tid att lära sig fyra olika främmande språk flytande vid sidan av jobbet, men metoden kräver inte heller att man är utbildad språklärare eller att man har modersmålsliknande kunskaper i målspråket. Med ett grundläggande ordförråd **kan vem som helst tillämpa språkduschmetoden**. Föräldrarna uppmuntras att upprätthålla entusiasmen för språk och även att språkduscha hemma eftersom barnen gärna visar sina språkkunskaper för familjen. På vår Youtube-kanal finns tips och spel för språkdusch hemma: https://www.youtube.com/channel/UCiiFh_noxkAlgk3Crt9qO9Q/videos

Språkdusch **jämförs ofta med språkbad**. I språkbad används målspråket så gott som hela tiden medan det i språkdusch används tidvis och där det känns naturligt. Språkduschmetoden uppmuntrar såklart till språkinläring och användning, men det huvudsakliga målet är att väcka barnens intresse för främmande språk!

Språkduschmetoden utvecklades i Jyväskylä i Finland och firar tio år av verksamhet år 2020! För mer information se: <https://peda.net/jyvaskyla/kielisuihkus>

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Det här är ett utmärkt sätt att introducera språk och att göra barn (och pedagoger) bekanta med ett annat språk, utan att de behöver känna stress eller ångest över prov eller att få allt rätt.
- Jag kan inte komma på en enda plats där denna pedagogiska praxis inte kunde användas för att berika vardagen i daghem, förskolor eller barns liv.

Språkdusch i Jyväskylä

teemu.kuutila@jyvaskyla.fi

[www.peda.net/jyvaskyla/kielisuihkus/in-english](https://peda.net/jyvaskyla/kielisuihkus/in-english)

Alla
MÅLGRUPP

2010
GRUNDAT

1
LÄNDER

Lär dig språk medan du lagar mat!

Linguacuisine

Storbritannien

Projektet Linguacuisine främjar och utforskar digital läskunnighet, språkinläring, kokkonst och kulturell förståelse. Appen Linguacuisine är gratis och hjälper användaren att lära sig ett språk medan hen lagar mat. Smarttelefonen eller surfplattan ger muntliga instruktioner som tar användaren steg för steg genom ett recept på det valda främmande språket. Det bästa av allt är att när man är klar kan man äta maten man lagat.

"Jag är mycket glad över den nya appen Linguacuisine, en attraktivt presenterad och smart idé. Jag hoppas den lockar många nya språkinlärare."

- DAVID CRYSTAL, PROFESSOR

Appen Linguacuisine är gratis och använder matlagning för att göra det lättare att lära sig ett nytt språk och en ny kultur!

Genom att gå med i gemenskapen på nätet kan man också dela sina recept, sitt språk och sin livsstil med andra användare världen över.

LINGUACUISINE FÖR LÄRARE

- Appen Linguacuisine kan användas för **lektioner i främmande språk**, undervisning i matlagning eller i ämnesöverskridande projekt. Elever kan använda appen för att lära sig språk i köket både hemma och i skolan. Den som skapar och laddar upp det bästa receptet vinner ett pris!
- Appen är ett bra sätt att **förbereda elever inför en utlandsresa** eftersom den hjälper dem att bekanta sig med köket, kulturen och språket i förväg.
- Elever kan också **skapa ett recept** på sitt eget språk och berätta för andra om sin kultur och sitt lands kök.
- Appen är också ett utmärkt sätt för elever att **kommunicera med elever från andra länder**. Det har redan länge funnits funnits videolänkar i appen, men med Linguacuisine kan elever från olika länder nu också göra roliga aktiviteter tillsammans. Eleverna bekantar sig med och lagar mat från andra länder samtidigt som de lär sig om andra språk och kulturer.
- Med hjälp av programvaran för "receptskaparen" kan eleverna också utveckla sina **digitala färdigheter**. Linguacuisine har utvecklat ett system där eleverna kan få intyg över att de behärskar de digitala kompetenser som appen kräver.

Kolla in tio-i-topp-listan för språkinläring med Linguacuisine och serietidningen som handlar om hur appen fungerar!

När man lagar mat engagerar man alla sina sinnen i lärandet – känsel, lukt, smak, hörsel och syn. Man lär sig främmande ord snabbare när man handskas fysiskt med ingredienserna och köksredskapen och använder dem för att laga mat. Detta kallas för multimodal och multisensorisk språkinläring.

Recepten finns tillgängliga på: engelska, grekiska, italienska, franska, spanska, katalanska, tyska, arabiska, quechua, turkiska, koreanska och kinesiska.

Appen Linguacuisine är slutresultatet av ett tioårigt samarbete mellan datavetare och lingvister vid Newcastle University. Projektet Linguacuisine är ett samarbete mellan Newcastle University, Action Foundation (Storbritannien), Hellenic Open University (Grekland), Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Italien) och Workers' Education Association (Storbritannien). Projektet finansieras av Erasmus+ KA2 Strategiska Partnerskap.

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Gör en indirekt men viktig koppling mellan språk och kultur.
- Jag tror att innovationen kunde användas ganska bra i mitt sammanhang.

Linguacuisine

paul.seedhouse@newcastle.ac.uk

www.linguacuisine.com

Alla
MÅLGRUPP

2018
GRUNDAT

71
LÄNDER

Undervisning på ditt hemspråk.

Mother Tongue Education for Early Learners

Uganda

Mother Tongue Education for Early Learners, eller MTE, erbjuder utbildningar och utvecklar det läromaterial som behövs för att ordna undervisning på elevernas modersmål. MTE arbetar för att utveckla läroböcker och annat material som stöder kunskaper i att läsa, skriva och räkna och som passar det lokala samhället och är kulturellt relevant.

I de flesta afrikanska länder finns det ett stort antal olika språk, men för att effektivt kommunicera erkänns vanligtvis endast ett eller två av dem som nationellt språk. Befolkningen i mer avlägsna landsbygdsområden talar däremot inte det nationella språket även om det är undervisningsspråket i barnens skolor. Det här skapar ett stort problem för barnen i dessa områden. Från och med den första skoldagen förstår de inte fullt ut innehållet i lektionerna. Bristen på förståelse påverkar många barns utbildning negativt, vilket leder till svaga resultat och en hög

andel som hoppar av skolan i förtid. Slutför man inte grundskolan är det svårt att bryta spiralen av analfabetism och fattigdom.

Det finns en lösning på problemet. Forskning tyder på att undervisning på elevernas modersmål under de tre eller fyra första skolåren leder till bättre resultat och en högre sannolikhet att barnen går ut grundskolan. Det här är internationellt erkänt och många länder föreskriver numera modersmålsundervisning i grundskolan. Men utan undervisningsmaterial och lärarutbildning är det tyvärr mycket svårt att göra.

HUR FUNGERAR MTE?

Undervisning på elevernas modersmål i början av grundskolan tillåter dem inte bara att lära sig snabbare, det förbereder dem också bättre för att lära sig det nationella språket eller ett annat andraspråk, t.ex. engelska. Det leder dem i rätt riktning mot alla de fördelar det finns med att gå ut grundskolan.

MTE erbjuder utbildningar och utvecklar det läromaterial som behövs för att ordna undervisning på elevernas modersmål. Projektet arbetar för att utveckla läroböcker och annat material som stöder kunskaper i att läsa, skriva och räkna och som passar det lokala samhället och är kulturellt relevant. Det kan betyda allt från läsmaterial baserat på lokala berättelser och dikter till läromaterial om viktiga sociala frågor, t.ex. hälso- och sjukvård.

För att stödja lokal språkundervisning arbetar MTE nära föräldrarna i lokalsamhället. Föräldrarna är ofta angelägna om att deras barn ska undervisas på nationalspråket som anses vara en förutsättning för framgång. MTE hjälper föräldrarna förstå att kunskaper i lokala språk förbereder barnen bättre för framtiden. Projektet stöder också föräldrarna att själva tillägna sig kunskaper i det lokala språket. Det gör det möjligt för många av dem att läsa och skriva för första gången i sitt liv.

VEM HJÄLPER MTE?

Uganda: MTE-projektet i Uganda startade år 2009. Man utvecklade undervisningsmaterial och utbildningsresurser för småbarnspedagogik på fem olika lokala språk. Dessa används nu i sex olika skoldistrikt och har nått över 100 000 barn och föräldrar. Verktygen ingår i de nationella examensfordringarna för lärarutbildning och finns nu tillgängliga för alla lärare som vill erbjuda undervisning på något av dessa fem språk.

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Med tanke på modersmålsfärdigheter å ena sidan och lärarutbildning å andra sidan har innovationen stor inverkan på samhället, vilket innebär att även andra vill tillämpa samma strategi för att göra skillnad.
- Innovationen har stor inverkan när det gäller att hantera social och språklig ojämlikhet eftersom rätten att använda sitt modersmål är nyckeln till framgångsrik utbildning.

Kenya: MTE-arbetet i Kenya har vuxit under de senaste fyra åren. Projektet verkar nu i 27 förskolor och i 45 daghem, vilket betyder att man har nått över 7000 barn. Undervisningsresurserna är inte bara riktade till förskolebarn, man har också ordnat undervisning för över 800 vuxna för att lära dem läsa, skriva och räkna på sitt modersmål.

Mother Tongue Education for Early Learners

info@africaeducationaltrust.org

www.africaeducationaltrust.org/our-projects/mother-tongue-education

3–10
MÅLGRUPP

2009
GRUNDAT

2
LÄNDER

Barn och unga i Norden uppmuntras att upptäcka och förstå värdet av de nordiska språken och nordisk kultur.

Norden i skolan

Norden

Norden i skolan är en gratis undervisningsplattform för hela Norden! Plattformen erbjuder undervisningsmaterial för grundskolor och gymnasier på alla nordiska språk. Norden i skolan är ett forum där nordiska elever och studerande kan uppleva och få kontakt med de närbesläktade nordiska språken och länderna genom gemensamma nordiska teman, ämnen och perspektiv.

Norden i skolan är den första, enda och största nordiska undervisningsplattformen av sitt slag. **Det angivna målet för det samnordiska projektet är att stärka undervisningen i de nordiska språken och främja nordisk kulturförståelse. Projektet är icke vinstdrivande.**

Undervisningsmaterialet är flerspråkigt (tillgängligt på alla nordiska språk) och mångsidigt. Det innehåller bl.a. utdrag ur böcker och romaner, kortfilmer, spel och musikvideor. Med fokus på läs- och hörförståelse är materialet indelat i ämnesområdena "språk och kultur", "historia och samhälle" och "klimat och natur" som utgår från ett nordiskt perspektiv.

Norden i skolan erbjuder lärare och elever i grundskolan och gymnasiet i hela Norden unika möjligheter att arbeta med grannspråksförståelse. Norden i skolan gör undervisningen i de nordiska språken både lättare, bekvämare och mer tillgänglig.

Genom Norden i skolan kan också enskilda skolklasser hitta och skapa kontakt med en så kallad vänklass från ett annat nordiskt land. Samarbete med en nordiskt vänklass (från samma årskurs) öppnar upp vägen för många spännande möjligheter, både kulturellt och socialt. Eleverna kan få nya vänner och ha det kul samtidigt som de lär sig på ett sätt som är annorlunda än den traditionella klassrumsundervisningen. Många elever kommer att upptäcka värdet av de gemensamma nordiska språken och kulturen när de själva får möjlighet att uppleva det!

Norden i skolan utvecklas och administreras av Föreningarna Nordens Förbund med stöd från Nordiska ministerrådet.

Några kommentarer från expertpanelens bedömning:

- Mitt land hör inte till Norden så jag kan inte använda innovationen i mitt sammanhang. Men jag kan använda idén om vänklasser i grannländer för att skapa gemensamma och lärorika upplevelser och använda resurser för att undervisa i flera olika modersmål.
- En intressant fråga är vilka möjligheter det finns om språken är nära besläktade. Det skulle vara fint att se något liknande för språk som är förankrade i t.ex. kinesiska tecken, i det arabiska eller det kyrilliska alfabetet.

Norden i skolan

thomas@fnfnorden.org

www.nordeniskolen.org

Lärare
MÅLGRUPP

2011
GRUNDAT

8
LÄNDER

Slutord

Tvåspråkig undervisning handlar om så mycket mer än att lära sig ett annat språk eller att uppnå flytande språkkunskaper. Denna Spotlightrapport stöder grundtanken om att tvåspråkig undervisning ska främja en större medvetenhet, tolerans och förståelse för det positiva värdet av språklig och kulturell mångfald. Genom att lyfta fram mångfalden möjliggör tvåspråkig undervisning en miljö där alla kan dra nytta av en djupare förståelse av världen.

Vi har sammanfattat samtliga kommentarer från expertpanelens bedömning och från våra intervjuer med sakkunniga i fem rekommendationer. Rekommendationerna möjliggör en framgångsrik implementering av de utvalda innovationerna i denna rapport:

1. NORMALISERA TVÅSPRÅKIGHET I SKOLOR FÖR ATT UPPNÅ FULLSTÄNDIG INKLUDERING

En inkluderande miljö är en grundläggande förutsättning för framgångsrik tvåspråkig undervisning. Friheten att utveckla sin språkliga identitet inom ramen för skolkulturen stöder utvecklingen av en positiv självbild och ökar känslan av tillhörighet. Det här är centralt för tvåspråkig undervisning. Alla utvalda innovationer i denna rapport belyser på ett eller annat sätt idén om fullständig inkludering genom att lyfta fram vikten av att främja modersmål, språkinläring och tvåspråkighet.

”Tvåspråkighet är superkraften jag önskar att varje barn hade. Regeringar, skolor och företag, alla (!), borde arbeta för att skapa fler, inte färre, möjligheter att utbyta information, skapa kontakter och utveckla sin identitet på ett annat språk.”

– EDISON HUYNH, CHEF FÖR EDUCATION RESEARCH AND SPECIAL PROJECTS, WHITTLE SCHOOL AND STUDIOS

2. IDENTIFIERA FÖREBILDER I VARJE GEMENSKAP OCH LYFTA FRAM DEM REGELBUNDET

Vikten av förebilder i tvåspråkig undervisning går utöver språket. Det här är ett enkelt och effektivt sätt att ge eleverna exempel på tvåspråkighet i livet utanför skolvärlden och göra dem medvetna om möjligheterna och fördelarna med att kunna flera språk. De utvalda innovationer som stöder erkännandet och involverandet av förebilder i tvåspråkiga miljöer är Global Minds Initiative, Språkambassadörerna och Language Party.

”Bra ambassadörer är som idoler för unga. Det här fungerar.”

– KOMMENTAR I EXPERTPANELENS BEDÖMNING AV SPRÅKAMBASSADÖRERNA

”Jag gillar innovationen. Den är baserad på autentisk språkanvändning (berättande) och verkliga möten där språken blandas. Samtidigt får alla använda det språk de känner sig mest bekväma med.”

– KOMMENTAR I EXPERTPANELENS BEDÖMNING AV LANGUAGE PARTY

3. LEDARE OCH REKTORER BÖR DELTA I ATT TA I BRUK INNOVATIONER INOM TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING

Innovationer inom tvåspråkig undervisning fungerar bäst då skolledare och rektorer inte bara kan delta utan är starkt engagerade i hur innovationerna tas i bruk. Med ledarskapets stöd kan språkmedvetenheten i en hel skolgemenskap ökas för att utveckla en god och fungerande miljö för tvåspråkig undervisning. Language Friendly School, Språkdusch i Jvaskylä och Mother Tongue Education for Early Learners är exempel på innovativa metoder för två- och flerspråkighet på skol-, kommun- och samhällsnivå.

”Jag vill bilda ett nätverk där vi kan utbyta information, metoder och erfarenheter med varandra. Det här betyder att det borde finnas ett planerat format för samarbetet och att vi ibland träffas personligen. På så sätt skulle nätverket inte kännas som en börda, utan snarare som en mötesplats för pedagogiska innovationer.”

– KAISA ISOTALO, REKTOR VID SEINÄJOEN LYSEO, FINLAND

”Den här gruppen gör ett fantastiskt arbete för att hjälpa barn till utbildning, vilket har en dramatisk inverkan inte bara på enskilda barns liv utan på hela samhället.”

– KOMMENTAR I EXPERTPANELENS BEDÖMNING AV MOTHER TONGUE EDUCATION FOR EARLY LEARNERS

4. SKAPA REGELBUNDNA MÖJLIGHETER FÖR FÖRÄLDRARNA OCH LOKALSAMHÄLLET ATT SAMLAS FÖR ATT FIRA SINA OLIKA SPRÅK OCH KULTURER

Ordspråket "det krävs en by för att fostra ett barn" stämmer verkligen när det gäller tvåspråkig undervisning. Ansvaret för språkinlärning är inte bara skolans utan gäller hela lokalsamhället. Global Minds Initiative, Language Friendly School, Language Party och Mother Tongue Education for Early Learners möjliggör, stöder och uppmuntrar till en positiv inställning till ett flerspråkigt och mångkulturellt samhälle.

"Föräldrar kan i samarbete med småbarnspedagogik och skola stödja barnens språkinlärning på många olika sätt."

– HEIDI HARJU-LUUKKAINEN, PROFESSOR I PEDAGOGIK, NORD UNIVERSITET, NORGE

"Aktivt deltagande av ungdomar är ett av de mest effektiva sätten att stärka gemenskapen och stödja förståelsen mellan kompisar."

– KOMMENTAR I EXPERTPANELENS BEDÖMNING AV GLOBAL MINDS INITIATIVE

5. FRÅGA LÄRARNAS OM VILKET STÖD DE BEHÖVER OCH GE DEM DET

För att stödja lärarnas arbete inom tvåspråkig undervisning krävs det kommunikation. Kommunikation om vilka resurser lärarna faktiskt behöver – material, kunskap, människor, verktyg – för att skapa fungerande och kreativa tvåspråkiga klassrum. De utvalda innovationerna Norden i skolan, Kamilala, Kiwa Digital och Linguacuisine förser lärare med interaktiva och ämnesöverskridande verktyg och idéer att leka med och tillämpa i tvåspråkiga undervisningsmiljöer.

"Jag önskar att lärare hade bättre tillgång till forskningsbaserad information och idéer för tvåspråkig undervisning. Det här skulle uppmuntra allt fler lärare att pröva på tvåspråkig undervisning i mindre eller större skala. Jag önskar också att den tvåspråkiga undervisningen i framtiden erkänner och utnyttjar barnens alla språkliga resurser bättre, inte bara målspråket och majoritetsspråken. Tvåspråkig undervisning borde inkludera barnens alla olika språkliga resurser för att stärka lärandet och barnens identitet som flerspråkiga elever."

– ANU PALOJÄRVI, PROJEKTFORSKARE, ENHETEN FÖR LÄRARUTBILDNING, JYVÄSKYLÄ UNIVERSITET, FINLAND

Som vi har konstaterat i denna Spotlightrappport, handlar tvåspråkig undervisning om så mycket mer än att lära sig ett annat språk. Det är känslan av samhörighet och gemenskap, som vi alla bär djupt i våra hjärtan, som är kärnan i tvåspråkig undervisning. Våra diskussioner med utbildningsexperter, rektorer, lärare och studerande har förbättrat vår förståelse av hur tvåspråkig undervisning tolkas i olika sammanhang och av de många olika fördelarna med tvåspråkig undervisning världen över. Vi hoppas att de innovationer och idéer som presenteras i denna rapport bidrar till ett större engagemang och mera glädje i tvåspråkig undervisning på global nivå.

Tvåspråkig undervisning möjliggör en miljö där alla kan dra nytta av en djupare förståelse av världen.

Källor

- Adesope, O. O., Lavin, T., Thompson, T. & Ungerleider, C. (2010). A Systematic Review and Meta-Analysis of the Cognitive Correlates of Bilingualism. *Review of Educational Research*, 80(2), 207–245.
- Akkerman, S. F. & Meijer, P. C. (2011). A Dialogical Approach to Conceptualizing Teacher Identity. *Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies*, 27(2), 308–319.
- Bains, C. (2018, September 11). Immigration fuelling French-immersion demand as provinces vie for teachers. *The Canadian Press*. <https://www.ctvnews.ca/canada/immigration-fuelling-french-immersion-demand-as-provinces-vie-for-teachers-1.4088400>
- Baker, C. (2001). *Foundations of bilingual education and bilingualism* (3rd ed.). Clevedon [England] ; Buffalo [N.Y.]: Multilingual Matters.
- Baker, C. (2006). *Foundations of bilingual education and bilingualism* (4th ed.) Clevedon: Multilingual Matters.
- Bergroth, M. (2015). *Kotimaisten kielten kielikylypy*. Vaasan yliopiston julkaisuja. Selvityksiä ja raportteja 202: Vaasa.
- Bergroth, M. (2016). Reforming the national core curriculum for bilingual education in Finland. *Journal of Immersion and Content-Based Language Education*, 4(1), 86–107.
- Bialystok, E., Craik, F. I. M. & Luk, G. (2012). Bilingualism: Consequences for Mind and Brain. *Trends in Cognitive Sciences* 16(4), 240–250.
- Björklund, S. (1997). Immersion in Finland in the 1990s: A state of development and expansion. In Johnson, R. K. & Swain, M. (Eds.). *Immersion education: International perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press (s. 85–102).
- Björklund, S. & Mård-Miettinen. (2011). Integrating multiple languages in immersion: Swedish immersion in Finland. In Christian, D., Fortune, T. W. & Tedick, D. J. (Eds.). *Immersion education: Practices, policies, possibilities*. Bristol; Buffalo: Multilingual Matters (s. 13–35).
- Block, D. (2013). Issues in language and identity research in applied linguistics. *ELIA. Estudios de Lingüística Inglesa Aplicada*, (13), 11–46.
- Costa, P. I., & Norton, B. (2017). Introduction: Identity, transdisciplinarity, and the good language teacher. *The Modern Language Journal*, 101(S1), 3–14. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/modl.12368>
- Cummins, J. (2000). *Language, power and pedagogy: Bilingual children in the crossfire*. Clevedon [England] ; Buffalo [N.Y.]: Multilingual Matters.
- Day, C. (2002). School reform and transitions in teacher professionalism and identity. *International Journal of Educational Research*, 37(8), 677–692.
- Fortune, T. W. & Tedick, D. J. (2008). *Pathways to multilingualism: Evolving perspectives on immersion education*. Clevedon; Buffalo: Multilingual Matters.
- García, O. & Beardsmore, H. B. (2008). *Bilingual education in the 21st century: A global perspective*. Malden (MA): Blackwell Pub.
- Grosjean, F. (2010). *Bilingual: Life and reality*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Hayday, M. (2015). *So They Want Us to Learn French: Promoting and Opposing Bilingualism in English-Speaking Canada*. Vancouver: UBC Press.
- Hermans, H. J. M. (2001). The construction of a personal position repertoire: Method and practice. *Culture & Psychology*, 7(3), 323–366. doi: 10.1177/1354067X0173005
- Kangasvieri, T., Miettinen, E., Palviainen, H., Saarinen, T. & Ala-Vähälä, A. (2012). *Selvitys kotimaisten kielten kielikylypyopetuksen ja vieraskielisen opetuksen tilanteesta Suomessa. Kuntatason tarkastelu*. University of Jyväskylä. JYX Digital Repository. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/40412?locale-attribute=en>
- Laitinen, J. (2001). *English immersion in Finland – Dreams or reality? A case study on the Hollihaka early total English immersion programme, its structure and learning outcomes*. [Licentiate Thesis, University of Jyväskylä] JYX Digital Repository. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/11735?locale-attribute=en>
- Official Statistics of Finland (OSF): Population structure [e-publication]. ISSN=1797-5395. (2018). Appendix table 1. Population according to language 1980–2018. Helsinki: Statistics Finland. http://www.stat.fi/til/vaerak/2018/vaerak_2018_2019-03-29_tau_001_en.html (30.03.2020)
- Richards, J. C. & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Roberts, G., Leite, J. & Wade, O. (2018). Monolingualism is the Illiteracy of the Twenty-First Century. *Hispania*, 100(5), 116–118.
- Sjöberg, S., Mård-Miettinen, K., Peltoniemi, A. & Skinnari, K. (2018). *Kielikylypy Suomen kunnissa 2017. Selvitys kotimaisten kielten kielikylylyn tilanteesta varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa*. University of Jyväskylä. JYX Digital Repository. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/57575>
- Statistics Canada. (2017). *Census Profile*. 2016 Census. Statistics Canada Catalogue no. 98-316-X2016601. Ottawa. Released November 29, 2017. <https://www12.statcan.gc.ca/census-recensement/2016/dp-pd/prof/index.cfm?Lang=E> (31.03.2020)
- Sundell, B. (2015). *Den obligatoriska svenskan – för och emot*. Magma-pamflett 3. Tanke- och medians Magma.
- Swain, M. & Johnson, R. K. (1997). Immersion education: A category within bilingual education. In Johnson, R. K. & Swain, M. (Eds.). *Immersion education: International perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press (s. 1–16).
- Tandefelt, M. (2001). *Finländsk tvåspråkighet*. Helsingfors: Swedish School of Economics and Business Administration.
- UNESCO. (2003). *Education in a multilingual world*. Education position paper. Paris: UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000129728>
- UNESCO. (2015). *The Futures of Learning 2: What kind of learning for the 21st century?* Periodical issue. Paris: UNESCO: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000242996>
- UNESCO. (2016). *If you don't understand how can you learn?* Programme and meeting document. Paris: UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000243713>
- United Nations General Assembly, the Human Rights Council, forty-third session (24 February–14 March 2020). January 2020. *Education, language and the human rights of minorities. Report of the Special Rapporteur on minority issues. A/HRC/43/47*. <https://undocs.org/en/A/HRC/43/47> (18.03.2020)

Kontaktinformation

HUNDRED HUVUDKONTOR

Båtsmansgatan 26 C
00150 Helsingfors
Finland

info@hundred.org

hundred.org

facebook.com/hundredorg

twitter.com/hundredorg

HundrED.org

är en not-for-profit organisation som upptäcker och delar inspirerande innovationer inom K12 utbildning. Målet är att stödja utbildning genom att främja pedagogiska innovationer.

hundrED

HUNDRED.ORG